Ministry of Digital Governance
Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2026.11.02 12:34:41 EET
Reason:
Location: Athens

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ–ΧΟΡΤΙΑΤΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ **Αριθ.αποφ. 405/ 29-10-2026**

ΑΠΟΦΑΣΗ
Από το πρακτικό της 25ης/2026
Τακτικής Συνεδρίασης
του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας–Χορτιάτη

Στο **Πανόραμα** σήμερα **29 Οκτωβρίου 2026** ημέρα **Πέμπτη** και ώρα **20:00** το Δημοτικό Συμβούλιο Πυλαίας- Χορτιάτη συνήλθε σε **τακτική μικτή συνεδρίαση** , σύμφωνα με το άρθρο 125 του Ν.5314/29-06-2026 , ύστερα από την έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου δημοτικού συμβουλίου Μιχάλη Γεράνη, με αριθ. Πρωτ**. 42856/23-10-26** που αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου και κοινοποιήθηκε στους δημοτικούς συμβούλους μέσω **ηλεκτρονικού ταχυδρομείου** σύμφωνα με τα άρθρα 120-134 του Ν.5314/29-06-2026 (Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης) όπως αυτά ισχύουν για συζήτηση και λήψη αποφάσεων στο κατωτέρω θέμα**:**

ΘΕΜΑ 44ο της ημερησίας διάταξης : Έγκριση Επιχειρησιακού Προγράμματος Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη για την περίοδο 2026-2027 .

Πριν από την έναρξη της συνεδριάσεως αυτής, η Προεδρεύουσα Δ.Σ. διαπίστωσε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία γιατί σε σύνολο **35 μελών παραβρέθηκαν, οι κάτωθι 28 δημοτικοί σύμβουλοι** δηλ.:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ	ΑΠΟΝΤΕΣ
1. Γεράνης Μιχάλης (με τηλεδιάσκεψη) 2. Γιαννούδη Ελένη 3. Καρτάλης Ιωάννης 4. Ταρασίδης Γεώργιος (με τηλεδιάσκεψη) 5. Ζελίδου Παναγιώτα (με τηλεδιάσκεψη) 6. Λιόλιου Παρασκευή 7. Σαουρίδου Σοφία (με τηλεδιάσκεψη) 8. Κανέλλου Βασιλική 9. Ζώτου Νίκη 10. Μπαμπαράτσας Γεώργιος 11. Λυπηρίδου Δέσποινα 12. Κισκίνης Αστέριος 13. Κάλτσιος Σοφοκλής (με τηλεδιάσκεψη) 14. Χαμουζάς Κυριάκος 15. Θεοδώρου Χρυσούλα (με τηλεδιάσκεψη) 16. Αγαθοκλέους Άρτεμις 17. Χατζηστουγιάννη Χρυσάνθη (τηλεδιάσκεψη) 18. Καρίκας Νικόλαος 19. Αγγελινούδης Βάιος 20. Παπαγεωργίου Βικτωρία 21. Τζιαφέρης Σταύρος	1. Ντίτσιος Ιωάννης 2. Μπουλομύτης Νικόλαος 3. Κωνσταντινίδου Ανατολή 4. Μαρκούδης Δημήτριος 5. Παυλίδου Θάλεια 6. Νυφούδης Νικόλαος 7. Αλεπλιώτης Κυριάκος **Που δεν παρουσιάστηκαν αν και κλήθηκαν νόμιμα.** **Μετά τη συζήτηση του 42ου θέματος αποχώρησε από την συνεδρίαση ο Δ.Σ. Αγγελινούδης Βάιος .** **Μετά τη συζήτηση του 1ου τακτικού θέματος αποχώρησαν οι Δ.Σ. Κισκίνης Αστέριος και Αναστασιάδης Σάββας.**

22. Βουλγαρίδου Γεωργία **23. Τσογκαρλίδης Παρασκευάς** **24. Αναστασιάδης Σάββας** **25. Νασιάδης Ιωάννης** **26. Κωφού Ιφιγένεια** **27. Μαάιτα Τζαμάλ Οδυσσέας** **28. Βαρελάς Σωτήριος**	

- Στη συνεδρίαση, σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 124 του Ν.5314/29-06-2026 όπως αυτό ισχύει προσκλήθηκε και παρέστη **ο Δήμαρχος Πυλαίας – Χορτιάτη κ. Ιγνάτιος Καϊτεζίδης .**
- Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι υπάλληλοι **Ελένη Γκένου και Αστέριος Κίνης για την τήρηση των πρακτικών.**
- Στη συνεδρίαση νομίμως σύμφωνα με το άρθρο 131 του Ν.5314/2026 όπως ισχύει, προσκλήθηκαν και οι Πρόεδροι των Δημοτικών Κοινοτήτων και παραβρέθηκαν : **η Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Χορτιάτη Δήμητρα Βλαχούδη, ο Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Πυλαίας Βασίλης Αζάς και η Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Πανοράματος Ελεωνόρα Σαουρίδου.**
- Πλην των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης συζητήθηκαν τρία **(3) θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης, για το κατεπείγον των οποίων αποφάνθηκε το Δ.Σ. ομόφωνα να συζητηθούν .**
- Για τα αναφερόμενα ακολούθησε συζήτηση και λήφθηκαν αποφάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 125-134 του Ν. 5314/29-06-2026, (Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης)
- Μετά τη συζήτηση των εκτός ημερήσιας θεμάτων προτάχθηκε το 21ο θέμα της ημερήσιας διάταξης.

Εισηγούμενη η Αντιδήμαρχος Καθαριότητας, Περιβάλλοντος & Ανακύκλωσης της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη αλλά και αρμόδια για το Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη, Παρασκευή Λιόλιου **το 44ο θέμα της ημερήσιας διάταξης θέτει υπόψη του Δ.Σ. τα παρακάτω:**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν.4830/2021 (ΦΕΚ Α’ 169/18-9-2021) « Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς- Πρόγραμμα «ΑΡΓΟΣ» και λοιπές διατάξεις, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και ειδικότερα:
- Του άρθρου 3, παρ 2, περί αρμοδιοτήτων των Δήμων για την κατάρτιση και υλοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς.
- Του άρθρου 10, περί διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς
2. Τις διατάξεις του άρθρου 65 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α’ 87/07-06-2010), όπως ισχύει σχετικά με τις αρμοδιότητες του Δημοτικού Συμβουλίου.
3. Το προηγούμενο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.
4. Την υπ΄αριθ. 291/26-08-2026 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας-Χορτιάτη για την περίοδο 2026-2027, με τις προβλεπόμενες δράσεις, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τον αντίστοιχο προϋπολογισμό.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν.4830/2021, όπως ισχύει, καταρτίστηκε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς για την περίοδο 2026-2027.

Το πρόγραμμα αποτελεί το βασικό εργαλείο σχεδιασμού, οργάνωσης και υλοποίησης των δράσεων του Δήμου για την προστασία και την ευζωία των ζώων συντροφιάς, την αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων, την προστασία της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της ασφάλειας των πολιτών.

Η κατάρτισή του βασίστηκε στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προηγούμενου επιχειρησιακού προγράμματος, όπως αυτά αποτυπώνονται στην Ετήσια Έκθεση Προόδου Υλοποίησης, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθ.291/26-8-2026 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πυλαίας-Χορτιάτη (ΑΔΑ:949ΞΩ1Ο-3Γ0), καθώς και στα πραγματικά δεδομένα που προέκυψαν από τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στις ανάγκες που καταγράφονται καθημερινά από τις αρμόδιες υπηρεσίες, καθώς και στις ιδιαίτερες γεωγραφικές και πληθυσμιακές συνθήκες του Δήμου.

Η χρηματοδότηση των προβλεπόμενων δράσεων θα καλυφθεί από την κρατική χρηματοδότηση και από ίδιους πόρους του Δήμου, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες πιστώσεις και τις ισχύουσες δημοσιονομικές διαδικασίες.

Επισημαίνεται ότι ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη διαθέτει σημαντικούς ίδιους οικονομικούς πόρους για την εφαρμογή του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, πέραν των κρατικών χρηματοδοτήσεων, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις αυξημένες ανάγκες που παρουσιάζονται.

Καλείται το Δημοτικό Συμβούλιο
να εγκρίνει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη για την περίοδο 2026-2027, όπως αυτό έχει καταρτιστεί και επισυνάπτεται στην παρούσα εισήγηση, αποτελώντας αναπόσπαστο μέρος της σχετικής απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου.

Παρακαλούμε το δημοτικό συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά.
Το Δημοτικό Συμβούλιο μετά από διαλογική συζήτηση

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ
(Επί των ψηφισάντων)

ΑΠΟΔΕΧΕΤΑΙ την σχετική με το θέμα **εισήγηση** της Υπηρεσίας**,** η οποία εξ ολοκλήρου περιλαμβάνεται στο εισηγητικό τμήμα της παρούσης .
Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα στην εισήγηση αναφέρονται αναλυτικά το Δημοτικό Συμβούλιο εγκρίνει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη για την περίοδο 2026-2027, όπως αυτό έχει καταρτιστεί και ακολουθεί την απόφαση αυτή , αποτελώντας αναπόσπαστο μέρος της .

ΛΕΥΚΟ στο θέμα αυτό ψήφισαν οι ΔΣ Μαάιτα Τζαμάλ Οδυσσέας, Βαρελάς Σωτήριος , Τσογκαρλίδης Παρασκευάς ,Νασιάδης Ιωάννης , Κωφού Ιφιγένεια , Τζιαφέρης Σταύρος και Βουλγαρίδου Γεωργία.

Η απόφαση πήρε α.α. 405 /29-10-2026.
Για το παραπάνω θέμα συντάχθηκε το πρακτικό αυτό και υπογράφεται ως εξής:

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ Δ.Σ. **Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΔΣ**

ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΝΝΟΥΔΗ **ΚΩΦΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ**

ΔΗΜΟΣ
ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

2026 – 2027

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 4

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 6

Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ 6

Γ. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ 8

Δ. ΕΙΔΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ 9

Ε. ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΚΑΙ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ 10

ΣΤ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ 13

1. Γενικά προβλήματα διαχείρισης 13

2. Ειδικά προβλήματα στον Δήμο Πυλαίας–Χορτιάτη 13

3. Διαχείριση επικίνδυνων αδέσποτων ζώων συντροφιάς 14

Ζ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ 16

1.Περισυλλογή, κτηνιατρική περίθαλψη και προσωρινή διαμονή αδέσποτων ζώων συντροφιάς 17

1.1.Περισυλλογή αδέσποτων ζώων συντροφιάς 17

1.2.Κτηνιατρική περίθαλψη αδέσποτων ζώων συντροφιάς 18

1.3.Προσωρινή διαμονή και φιλοξενία αδέσποτων ζώων συντροφιάς 19

2. Στειρώσεις και ηλεκτρονική σήμανση ζώων συντροφιάς 21

Θεσμικό πλαίσιο 21

2.1. Στειρώσεις αδέσποτων ζώων συντροφιάς 22

2.2. Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή αδέσποτων ζώων συντροφιάς 23

2.3. Δωρεάν στειρώσεις και ηλεκτρονική σήμανση δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς 23

3. Υιοθεσίες και αναδοχές αδέσποτων ζώων συντροφιάς 24

Θεσμικό πλαίσιο 24

3.1. Προώθηση υιοθεσιών αδέσποτων ζώων συντροφιάς 25

3.2. Πρόγραμμα αναδοχών αδέσποτων ζώων συντροφιάς 26

4. Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των πολιτών 27

Θεσμικό πλαίσιο 27

4.1. Ενημέρωση για την υπεύθυνη ιδιοκτησία ζώων συντροφιάς 27

4.2. Ενημέρωση για τη διαχείριση και την υπεύθυνη σίτιση αδέσποτων ζώων 27

4.3. Εκπαιδευτικές δράσεις στη σχολική κοινότητα 28

4.4. Ενημέρωση για τη διαδικασία υποβολής και διαχείρισης αιτημάτων 28

4.5. Συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία, εθελοντές και τοπικούς φορείς 29

4.6. Δημιουργία Μητρώου Εθελοντών και χαρτογράφηση αδέσποτων ζώων συντροφιάς 29

5. Σίτιση και παροχή νερού στα αδέσποτα ζώα συντροφιάς 30
Θεσμικό πλαίσιο και οργάνωση της σίτισης 30
5.1. Προμήθεια και διάθεση ζωοτροφών 30
5.2. Απόφαση Πενταμελούς Επιτροπής για τη μη τοποθέτηση σταθερών ταϊστρών και ποτιστρών 31
5.3. Υπεύθυνη σίτιση και συνεργασία με πολίτες και εθελοντές 32
6. Εκπαίδευση και συμπεριφορική διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς 32
6.1. Αξιολόγηση συμπεριφοράς αδέσποτων ζώων 32
6.2. Προγράμματα εκπαίδευσης και συμπεριφορικής υποστήριξης 33
6.3. Υποστήριξη της διαχείρισης περιστατικών και της διαδικασίας υιοθεσίας 33
6.4. Στόχοι περιόδου 2026–2027 33
7. Διαχείριση νεκρών αδέσποτων ζώων συντροφιάς και αποτέφρωση 33
7.1. Σύμβαση περισυλλογής και αποτέφρωσης νεκρών ζώων 34
7.2. Διαδικασία διαχείρισης περιστατικών 34
7.3. Τεκμηρίωση και παρακολούθηση 34
7.4. Στόχοι για την περίοδο 2026–2027 35
8. Λειτουργία Πάρκου Σκύλων 35
8.1. Λειτουργία και συντήρηση του πάρκου σκύλων 35

Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ 2026–2027 36

Θ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 37

Ι. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 38

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τον ν.4830/2021, άρθρο 3 παρ. 2, όπως διαμορφώθηκε και ισχύει «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς - Πρόγραμμα «ΑΡΓΟΣ» και λοιπές διατάξεις» *"αρμόδιες αρχές για τη φροντίδα, την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς είναι οι δήμοι, εντός των διοικητικών ορίων των οποίων εντοπίζονται τα αδέσποτα ζώα. Οι δήμοι έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες: «Την περιοδική σύνταξη και υποβολή στο Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει τις αναγκαίες δράσεις για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των δήμων που θεσπίζονται με τον παρόντα προς τον σκοπό της ευζωίας και της αποτελεσματικής διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, καθώς και της πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων, εντός των διοικητικών ορίων κάθε δήμου. Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα συνοδεύεται από προϋπολογισμό των επιμέρους κονδυλίων που απαιτούνται για την υλοποίησή του, καθώς και από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης κάθε δράσης.»".*

Στον ίδιο νόμο και σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 1 *«Οι δήμοι υποχρεούνται να διαθέτουν ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον σε δωδεκάμηνη βάση:*

(α) την περισυλλογή,

(β) την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης,

(γ) την ηλεκτρονική σήμανση και την καταγραφή στο ΕΜΖΣ (Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς),

(δ) τη στείρωση,

(ε) την εύρεση αναδόχου και

(στ) την υιοθεσία τους

Για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας, ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη έχει προχωρήσει στην σύνταξη του δεύτερου επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, για το 2026-2027, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ. αριθ. απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με στόχο την ευζωία των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, την προστασία της δημόσιας υγείας αλλά και την πρόληψη της δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων και αποτελεί συνέχεια του εγκεκριμένου προγράμματος 2025-2026. Διαμορφώνεται με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του, τα αποτελέσματα των πραγματοποιηθεισών δράσεων, τις ανάγκες που έχουν καταγραφεί και τις ιδιαίτερες γεωγραφικές και πληθυσμιακές συνθήκες του Δήμου.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση των στειρώσεων, στην αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια ασφάλεια, στην οργανωμένη παρακολούθηση των ήδη διαχειρισμένων ζώων, στην προώθηση των υιοθεσιών και στην ενίσχυση της συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς και τις φιλοζωικές οργανώσεις.

Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψη οι αντικειμενικές δυσκολίες που προκύπτουν από τη μεγάλη γεωγραφική έκταση του Δήμου καθώς και τις ανάγκες σε εξειδικευμένο προσωπικό και οικονομικούς πόρους.

Βασική επιδίωξη του Δήμου παραμένει η διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού, ρεαλιστικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος διαχείρισης, που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και στις πραγματικές ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Το παρόν επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη, όπως αναπτύσσεται παρακάτω αφορά τα έτη 2026-2027.

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ΤΙΤΛΟΣ:

Επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη για την διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς 2026-2027

- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΕΤΟΣ :

2026-2027

- ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΙΑ:

Αντιδημαρχία Καθαριότητας, Περιβάλλοντος, Ανακύκλωσης της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη & Υπεύθυνη Διαχείρισης Προγράμματος Αδέσποτων Ζώων Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

-ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ :

Διεύθυνση καθαριότητας, Τμήμα Αστικού και Περιαστικού Πρασίνου

- ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: 334.000,00 €

Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Κύριοι άξονες

1. Η αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη
2. Η σταδιακή μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων σε βάθος πενταετίας, μέσω συστηματικών στειρώσεων, υιοθεσιών και δράσεων πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων.
3. Η εξασφάλιση της ευζωίας των ζώων συντροφιάς σύμφωνα με τις πέντε διεθνώς αναγνωρισμένες ελευθερίες των ζώων
4. Η προστασία της δημόσιας υγείας και η ενίσχυση της ασφάλειας των πολιτών, με την έγκαιρη και αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών που ενδέχεται να δημιουργούν κινδύνους
5. Η ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου, μέσω της ορθολογικής αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων, της συνεργασίας με εξειδικευμένους επαγγελματίες και της βελτίωσης των διαδικασιών διαχείρισης.

Δράσεις για την υλοποίηση των στόχων

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη επικεντρώνεται στις ακόλουθες δράσεις:

- ✓ Στειρώσεις: Εντατικοποίηση των προγραμμάτων στειρώσεων αδέσποτων σκύλων και γατών, με ιδιαίτερη έμφαση στις περιοχές όπου καταγράφεται αυξημένη αναπαραγωγή και συγκέντρωση ζώων.
- ✓ Κτηνιατρική περίθαλψη : Παροχή της αναγκαίας κτηνιατρικής φροντίδας, εμβολιασμών, αποπαρασιτώσεων και θεραπευτικών παρεμβάσεων
- ✓ Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή: Συστηματική ηλεκτρονική σήμανση, καταχώρηση και επικαιροποίηση των στοιχείων στο Ε.Μ.Ζ.Σ
- ✓ Περισυλλογή και διαχείριση: Οργάνωση περισυλλογών με βάση την αξιολόγηση των περιστατικών, τις ανάγκες των ζώων, την επικινδυνότητα και τη διαθεσιμότητα των απαιτούμενων μέσων.
- ✓ Διαχείριση επικίνδυνων ζώων: Έγκαιρη διερεύνηση καταγγελιών, αξιολόγηση συμπεριφοράς από επαγγελματίες και εφαρμογή των νόμιμων διαδικασιών χαρακτηρισμού και διαχείρισης επικίνδυνων ζώων.
- ✓ Αντιμετώπιση αγελών: Παρέμβαση σε περιπτώσεις διαπιστωμένης συγκέντρωσης ζώων που παρουσιάζουν προβληματική ή επιθετική συμπεριφορά, με στόχο την προστασία των πολιτών και την ορθή διαχείριση των ζώων.
- ✓ Παρακολούθηση διαχειρισμένων ζώων: Ενεργητική απρακολούθηση των καταγεγραμμένων αδέσποτων ζώων που διαβιούν εκτός καταφυγίων, με επανελέγχους, εμβολιασμούς και επικαιροποίηση των στοιχείων τους
- ✓ Προσωρινή φιλοξενία: Εξασφάλιση κατάλληλων χώρων φιλοξενίας για ζώα που χρήζουν περίθαλψης, παρακολούθησης ή ειδικής διαχείρισης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- ✓ Υιοθεσία και αναδοχές: Ενίσχυση της προώθησης υιοθεσιών και αναδοχών, με αξιοποίηση της πλατφόρμας υιοθεσιών του ΕΜΖΣ και της συνεργασίας με φιλοζωικές οργανώσεις.
- ✓ Εκπαίδευση ζώων: Συνεργασία με επαγγελματία εκπαιδευτή για την αξιολόγηση και τη βελτίωση συμπεριφοράς αδέσποτων σκύλων, όπου απαιτείται
- ✓ Συνεργασία με φιλοζωικές οργανώσεις: Συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία στο πλαίσιο της νομοθεσίας, με σαφή προσδιορισμό των δράσεων και των αρμοδιοτήτων κάθε εμπλεκόμενου φορέα.
- ✓ Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση: Υλοποίηση ενημερωτικών δράσεων για την υπεύθυνη υιοθεσία, με ιδιαίτερη έμφαση στη σχολική κοινότητα.

- ✓ Έλεγχος δεσποζόμενων ζώων: Συνεργασία με τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν.4830/2021, με στόχο την πρόληψη εγκαταλείψεων και ανεξέλεγκτων γεννήσεων
- ✓ Διαχείριση νεκρών ζώων: Μέριμνα για την περισυλλογή και νόμιμη διαχείριση των νεκρών ζώων συντροφιάς.
- ✓ Βελτίωση επικοινωνίας με τους πολίτες: Συστηματική καταγραφή, αξιολόγηση και διεκπεραίωση αιτημάτων και καταγγελιών, με καθορισμό προτεραιοτήτων ανάλογα με τη σοβαρότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα κάθε περιστατικού.

Γ. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και αποτελείται από τρείς (3) Δημοτικές Ενότητες: Πανοράματος, Πυλαίας, Χορτιάτη, όπου η τελευταία περιλαμβάνει τέσσερις (4) Δημοτικές Κοινότητες (Χορτιάτη, Εξοχής, Αβεστοχωρίου και Φιλύρου). Ο συνολικός πληθυσμός, σύμφωνα με την απογραφή του 2021, ανέρχεται σε 72.384 κατοίκους ενώ η έκταση του Δήμου είναι 155,8 τ.χλμ.

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτης αποτελεί έναν εκτεταμένο περιαστικό Δήμο, ο οποίος βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης και εκτείνεται από τον ορεινό όγκο Χορτιάτη και Κουρί, έως τον Θερμαϊκό Κόλπο καθώς και περιοχές αστικού, ημιαστικού, αγροτικού και ορεινού χαρακτήρα.

Η ιδιαίτερη γεωμορφολογία του Δήμου, η μεγάλη έκταση των διοικητικών του ορίων, η ύπαρξη απομακρυσμένων οικισμών, αγροτικών εκτάσεων, δασικών περιοχών και κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων δημιουργούν αυξημένες απαιτήσεις ως προς τον εντοπισμό, την περισυλλογή και τη διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Παράλληλα, η γειτνίαση με το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης και με όμορους Δήμους καθιστά δυσχερή την παρακολούθηση των μετακινήσεων αδέσποτων ζώων και τον προσδιορισμό της προέλευσής τους.

Οι ανωτέρω γεωγραφικές, πληθυσμιακές και χωροταξικές ιδιαιτερότητες λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος, προκειμένου οι προβλεπόμενες δράσεις να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες και στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε Δημοτικής Ενότητας.

Δ. ΕΙΔΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Πληθυσμιακά δεδομένα αδέσποτων ζώων

Στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς είναι καταγεγραμμένα ως αδέσποτα του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη περί τα 3.517 ζώα.

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω αριθμητικά δεδομένα δεν αποτυπώνουν τον πραγματικό πληθυσμό των αδέσποτων ζώων που διαβιούν σήμερα εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου. Η μη ύπαρξη δημοτικού κτηνιάτρου δημιουργεί σημαντικές δυσχέρειες στην επικαιροποίηση των καταχωρήσεων στο ΕΜΖΣ.

Ειδικότερα, ζώα που έχουν αποβιώσει εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στα καταγεγραμμένα στοιχεία, καθώς δεν έχει πραγματοποιηθεί η απαιτούμενη ενημέρωση της κατάστασης στο Μητρώο. Κατά συνέπεια, ο εμφανιζόμενος αριθμός δεν μπορεί να θεωρηθεί ακριβής.

Με βάση την παραπάνω καταγραφή τα αδέσποτα σκυλιά υπολογίζονται σε 940, εκ των οποίων περίπου 500 διαβιούν εντός των οικισμών, ενώ ο αριθμός των γατών δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς.

Αδέσποτα ζώα συντροφιάς υπάρχουν σε όλες τις ενότητες. Ιεραρχικά η συγκέντρωση αυτών ανά Δημοτική Ενότητα παρουσιάζεται μεγαλύτερη ως εξής : Χορτιάτη, Πυλαία, Πανόραμα.

Υποδομές και Εξοπλισμός

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη δεν διαθέτει δημοτικό καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς ούτε δημοτικό κτηνιατρείο.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση και την ολοκληρωμένη κάλυψη των αναγκών διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, ο Δήμος προχωρά στην υλοποίηση ενιαίου διαγωνισμού παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, ο οποίος περιλαμβάνει την περισυλλογή και μεταφορά αδέσποτων ζώων, την προσωρινή φιλοξενία τους σε κατάλληλες εγκαταστάσεις, την παροχή κτηνιατρικών υπηρεσιών, καθώς και την εξασφάλιση πρόσβασης σε 24ωρη κτηνιατρική κλινική, 365 ημέρες τον χρόνο.

Η νέα αυτή προσέγγιση αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνεχούς επιχειρησιακής ετοιμότητας, στην αποτελεσματικότερη διαχείριση επειγόντων περιστατικών και στον καλύτερο συντονισμό των εμπλεκόμενων επαγγελματιών.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόβλεψη για 24ωρη κτηνιατρική κάλυψη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ώστε να καθίσταται δυνατή η άμεση αντιμετώπιση περιστατικών τραυματισμένων, ασθενών ή άλλων ζώων που χρήζουν επείγουσας κτηνιατρικής φροντίδας, ανεξαρτήτως ημέρας και ώρας.
Η περισυλλογή και μεταφορά των αδέσποτων ζώων προβλέπεται να πραγματοποιείται από κατάλληλα εκπαιδευμένο και έμπειρο προσωπικό, με χρήση του απαιτούμενου εξοπλισμού και κατάλληλων οχημάτων, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές.

Οι ανάγκες προσωρινής φιλοξενίας θα καλύπτονται μέσω συνεργασίας με κατάλληλα αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις, με μέριμνα για την ευζωία, την ασφάλεια, την κτηνιατρική παρακολούθηση και την

κατάλληλη διαχείριση των φιλοξενούμενων ζώων.

Για την υποστήριξη του επιχειρησιακού προγράμματος, ο Δήμος διαθέτει εξοπλισμό ηλεκτρονικής ανάγνωσης της σήμανσης των ζώων, ενώ η προμήθεια και χρήση του αναγκαίου κτηνιατρικού και φαρμακευτικού υλικού εντάσσεται στον συνολικό σχεδιασμό των προβλεπόμενων δράσεων.

Παράλληλα, συνεχίζεται η συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία, οργανώσεις, εθελοντές και πολίτες, οι οποίοι συμβάλλουν στη φροντίδα, την προσωρινή φιλοξενία και την προώθηση υιοθεσιών αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Η εφαρμογή του νέου ενιαίου συμβατικού πλαισίου αναμένεται να συμβάλει ουσιαστικά στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων και στην ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου, με γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας, την ασφάλεια των πολιτών και την ευζωία των ζώων.

Ε. ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΚΑΙ ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη εφαρμόζει διαδικασία αξιολόγησης και ιεράρχησης των αιτημάτων που αφορούν τη διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα κάθε περιστατικού, τον βαθμό επικινδυνότητας, την κατάσταση της υγείας των ζώων και την ανάγκη άμεσης παρέμβασης.

Η διαχείριση βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες διαχείρισης, στις προβλέψεις του Ν.4830/2021, στην προστασία της Δημόσιας ασφάλειας και της ευζωίας των ζώων, καθώς και στην ορθολογική αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.

Η σειρά προτεραιότητας διαμορφώνεται ως εξής:

- ✓ **Επείγοντα περιστατικά δημόσιας ασφάλειας:** Περιστατικά στα οποία προκύπτει άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ακεραιότητα πολιτών, ιδίως τεκμηριωμένες επιθέσεις ή δαγκώματα.
- ✓ **Επείγοντα περιστατικά κτηνιατρικής περίθαλψης:** Βαριά τραυματισμένα ζώα, τροχαία ατυχήματα, δηλητηριάσεις και σοβαρές παθολογικές καταστάσεις που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση.
- ✓ **Στειρώσεις με αυξημένη προτεραιότητα:** Ιδίως έγκυα αδέσποτα ζώα, σύμφωνα με την κτηνιατρική αξιολόγηση και τις δυνατότητες του προγράμματος.
- ✓ **Στειρώσεις θηλυκών σκύλων**
- ✓ **Στειρώσεις αρσενικών σκύλων**
- ✓ **Περιστατικά ζώων που δημιουργούν προβλήματα**
- ✓ **Στειρώσεις γατών**

Οι δύο πρώτες κατηγορίες αποτελούν έκτακτα περιστατικά, για τα οποία προβλέπεται άμεση κινητοποίηση του μηχανισμού περισυλλογής και διαχείρισης.

Οι υπόλοιπες κατηγορίες αφορούν κατά κανόνα τακτικά περιστατικά, τα οποία εντάσσονται στον επιχειρησιακό προγραμματισμό σύμφωνα με την παραπάνω σειρά προτεραιότητας.

Βασική επιδίωξη του συστήματος είναι η ανακοπή της ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής των αδέσποτων ζώων, μέσω της συστηματικής στείρωσης, και η παράλληλη διαχείριση περιστατικών που δημιουργούν προβλήματα στο κοινωνικό σύνολο.

Η αναβολή προγραμματισμένων στειρώσεων για την αντιμετώπιση λιγότερο επειγόντων περιστατικών μπορεί να οδηγήσει σε νέες γεννήσεις, αύξηση του πληθυσμού των αδέσποτων και σημαντική επιβάρυνση του δημοτικού προϋπολογισμού.

Διαχείριση αιτημάτων και καταγγελιών πολιτών

Τα αιτήματα των πολιτών αποτελούν σημαντική πηγή πληροφόρησης για την κατάσταση που επικρατεί σε κάθε περιοχή του Δήμου. Μέσω αυτών καταγράφονται νέα ζώα, μετακινήσεις αγελών, αλλαγές συμπεριφοράς και περιστατικά που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση.

Ωστόσο, η συχνότητα των αιτημάτων ή η ένταση της πίεσης που ασκείται προς την υπηρεσία δεν αποτελεί αυτοτελές κριτήριο αλλαγής της σειράς προτεραιότητας.

Κάθε νέα πληροφορία αξιολογείται ως προς την ουσία της και, εφόσον προκύπτουν νέα πραγματικά δεδομένα που μεταβάλλουν τη σοβαρότητα ενός περιστατικού, πραγματοποιείται αντίστοιχη επανεκτίμηση.

Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η αντικειμενική αντιμετώπιση των αιτημάτων και αποφεύγεται η αποσπασματική ανατροπή του επιχειρησιακού προγραμματισμού.

Διαχείριση αδέσποτων γατών

Οι προγραμματισμένες στειρώσεις και η διαχείριση αποικιών γατών εντάσσονται στην έβδομη κατηγορία προτεραιότητας των τακτικών περιστατικών. Η συγκεκριμένη κατάταξη δεν συνεπάγεται αποκλεισμό των γατών από τις υπηρεσίες του Δήμου ούτε περιορισμό της υποχρέωσης περίθαλψής τους.

Αντιθέτως, κάθε γάτα που εμπίπτει στις δύο πρώτες κατηγορίες, όπως σε περίπτωση τραυματισμού, αντιμετωπίζεται ως έκτακτο περιστατικό, με την ίδια προτεραιότητα που ισχύει για τους σκύλους.

Η ιεράρχηση επιτρέπει στον Δήμο να κατανέμει αποτελεσματικότερα τους διαθέσιμους πόρους, διατηρώντας ως βασικές προτεραιότητες την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, την άμεση αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών και τον περιορισμό της αναπαραγωγής των αδέσποτων ζώων.

Για την αποτελεσματική περισυλλογή αδέσποτων γατών, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των προγραμματισμένων στειρώσεων, απαιτείται η ενεργός συνδρομή των πολιτών που έχουν αναλάβει συστηματικά τη φροντίδα και τη σίτισή τους.

Οι φροντιστές, λόγω της εξοικείωσής τους με τα ζώα και της γνώσης των σημείων όπου αυτά διαβιούν, καλούνται να συνεργάζονται με τον αρμόδιο ανάδοχο περισυλλογής ή του φιλοζωικού σωματείου, συμβάλλοντας στον εντοπισμό, στην προσέγγιση και στην ασφαλή παγίδευσή τους, σύμφωνα με τις οδηγίες του εξειδικευμένου προσωπικού.

Η συνεργασία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς πολλές γάτες δεν επιτρέπουν την προσέγγιση από άγνωστα πρόσωπα, γεγονός που δυσχεραίνει την περισυλλογή τους.

Η έλλειψη συνεργασίας ή η αδυναμία εντοπισμού των ζώων μπορεί να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα και τον προγραμματισμό των στειρώσεων, χωρίς να αίρει τις νόμιμες υποχρεώσεις του Δήμου για τη διαχείρισή τους.

Καταγραφή, αξιολόγηση και διεκπεραίωση αιτημάτων πολιτών

Τα αιτήματα των πολιτών που αφορούν αδέσποτα ζώα συντροφιάς υποβάλλονται μέσω της τηλεφωνικής γραμμής εξυπηρέτησης 15195 ή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-15195 ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και καταχωρίζονται προς αξιολόγηση και διαχείριση.

Η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει τα διαθέσιμα στοιχεία κάθε αιτήματος και, όπου απαιτείται, συνεργάζεται με τον ανάδοχο περισυλλογής, τους κτηνιάτρους και τους λοιπούς αρμόδιους συνεργάτες για τη διερεύνηση του περιστατικού.

Για την αποτελεσματική διαχείριση είναι απαραίτητη η παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με την τοποθεσία, τα χαρακτηριστικά των ζώων και τις συνθήκες του αναφερόμενου περιστατικού.

Ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αναφορών για αγέλες ή επιθετικές συμπεριφορές, η ύπαρξη επαρκών και αξιόπιστων στοιχείων είναι ουσιώδης για τον εντοπισμό των συγκεκριμένων ζώων και τον κατάλληλο προγραμματισμό των ενεργειών.

Η υποβολή αιτήματος δεν συνεπάγεται αυτομάτως την άμεση περισυλλογή ή την οριστική απομάκρυνση ζώου από μια περιοχή. Κάθε περίπτωση εξετάζεται σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και την καθορισμένη σειρά προτεραιότητας, με δυνατότητα αναπροσαρμογής όταν προκύπτουν νέα στοιχεία που δικαιολογούν επείγουσα παρέμβαση.

Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στη διαφανή, αντικειμενική και αποτελεσματική διαχείριση των αιτημάτων, στην αποφυγή αποσπασματικών παρεμβάσεων και στη διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας και της ευζωίας των ζώων.

Διαχείριση αιτημάτων απομάκρυνσης και αναφορών επιθετικής συμπεριφοράς

Ο Δήμος δέχεται συχνά αιτήματα πολιτών για την απομάκρυνση αδέσποτων ζώων από συγκεκριμένες περιοχές, λόγω φόβου, όχλησης ή αναφερόμενης επιθετικής συμπεριφοράς.

Η υποβολή τέτοιου αιτήματος δεν συνεπάγεται αυτομάτως την απομάκρυνση του ζώου, καθώς η διαχείριση και η επανένταξη των αδέσποτων διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 4830/2021.

Κάθε αναφορά αξιολογείται βάσει των συγκεκριμένων στοιχείων που παρέχονται, της δυνατότητας ταυτοποίησης του ζώου και της ανάγκης περαιτέρω διερεύνησης.

Όπου απαιτείται, πραγματοποιείται περισυλλογή, κτηνιατρικός έλεγχος και αξιολόγηση συμπεριφοράς από κατάλληλο επαγγελματία, ενώ τα ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των προβλεπόμενων επιτροπών παραπέμπονται σε αυτές για την εφαρμογή των νόμιμων διαδικασιών.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην τεκμηρίωση περιστατικών επίθεσης ή δαγκώματος, ώστε οι παρεμβάσεις να βασίζονται σε πραγματικά και επαρκώς προσδιορισμένα δεδομένα.

Σε περιπτώσεις αναφορών για αγέλες, είναι απαραίτητη η παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τον αριθμό, τα χαρακτηριστικά, την τοποθεσία και τη συμπεριφορά των ζώων, προκειμένου να καταστεί επιχειρησιακά εφικτός ο εντοπισμός και η διαχείρισή τους.

Στόχος του Δήμου είναι η αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών που ενδέχεται να θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια ασφάλεια, με ταυτόχρονη τήρηση της νομοθεσίας και προστασία της ευζωίας των ζώων.

ΣΤ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Παρά τις συστηματικές προσπάθειες του Δήμου Πυλαίας–Χορτιάτη για τον έλεγχο και τη σταδιακή μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, μέσω προγραμμάτων περισυλλογής, στειρώσεων, ηλεκτρονικής σήμανσης, κτηνιατρικής περίθαλψης και υιοθεσιών, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά προβλήματα που δυσχεραίνουν την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Η συνεχής εμφάνιση νέων αδέσποτων ζώων, παρά τις παρεμβάσεις του Δήμου, καταδεικνύει ότι το πρόβλημα δεν περιορίζεται στη διαχείριση των ήδη καταγεγραμμένων ζώων, αλλά συνδέεται και με την εγκατάλειψη, την ανεξέλεγκτη αναπαραγωγή και την ελλιπή συμμόρφωση ορισμένων ιδιοκτητών με τις υποχρεώσεις τους.

1. Γενικά προβλήματα διαχείρισης

- ✓ Οι συνεχείς και ανεξέλεγκτες εγκαταλείψεις πρώην δεσποζόμενων ζώων, ιδιαίτερα όσων δεν διαθέτουν ηλεκτρονική σήμανση, γεγονός που δυσχεραίνει τον εντοπισμό των ιδιοκτητών τους.
- ✓ Η εγκατάλειψη κουταβιών και νεογέννητων γατιών που προέρχονται από γέννες αστείρωτων δεσποζόμενων ζώων.
- ✓ Η αναπαραγωγή φοβικών ή δυσπρόσιτων αδέσποτων ζώων, των οποίων η περισυλλογή και η στείρωση παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες.
- ✓ Η περιορισμένη ζήτηση για υιοθεσίες σε σχέση με τον αριθμό των διαθέσιμων ζώων.
- ✓ Η δυσκολία ασφαλούς περισυλλογής γατών, ιδιαίτερα όταν δεν υπάρχει συνεργασία με τους πολίτες που τις φροντίζουν και τις σιτίζουν.
- ✓ Η ύπαρξη σκύλων που δεν προσεγγίζονται εύκολα και απαιτούν εξειδικευμένο χειρισμό για την περισυλλογή τους.
- ✓ Ο κίνδυνος πρόκλησης σωματικών βλαβών σε πολίτες από ζώα που εκδηλώνουν επιθετική συμπεριφορά.
- ✓ Ο κίνδυνος πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων από αδέσποτα ζώα.
- ✓ Η διαχείριση μεγάλου αριθμού κουταβιών, τα οποία απαιτούν ιδιαίτερες συνθήκες φιλοξενίας και προστασίας από μεταδοτικά νοσήματα, όπως η παρβοϊωση.
- ✓ Η περιορισμένη διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων προσωρινής φιλοξενίας και απομόνωσης ζώων.
- ✓ Τα περιστατικά δηλητηρίασης αδέσποτων ζώων.
- ✓ Η δυσκολία αναγνώρισης και ταυτοποίησης συγκεκριμένου ζώου έπειτα από αναφερόμενο περιστατικό επίθεσης ή δαγκώματος.
- ✓ Η συγκέντρωση ζώων και η ενδεχόμενη δημιουργία αγελών σε σημεία ανεξέλεγκτης σίτισης.

2. Ειδικά προβλήματα στον Δήμο Πυλαίας–Χορτιάτη

Η ιδιαίτερη γεωμορφολογία και η μεγάλη έκταση του Δήμου δημιουργούν πρόσθετες δυσκολίες στην εφαρμογή του προγράμματος διαχείρισης.

Ειδικότερα, καταγράφονται τα ακόλουθα προβλήματα:

- ✓ Η ύπαρξη ορεινών, δασικών, περιαστικών και δυσπρόσιτων περιοχών, ιδιαίτερα στη Δημοτική Ενότητα

Χορτιάτη, όπου αδέσποτα ζώα βρίσκουν καταφύγιο, αναπαράγονται και συχνά είναι δύσκολο να εντοπιστούν.

- ✓ Η παρουσία μεγάλου αριθμού μεγαλόσωμων σκύλων, ενώ η ζήτηση για υιοθεσία στρέφεται συχνότερα προς μικρόσωμα ζώα.
- ✓ Η ύπαρξη κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων στις οποίες διατηρούνται αστείρωτοι ποιμενικοί σκύλοι, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται ανεπιθύμητες γεννήσεις.
- ✓ Η παρουσία ημιδεσποζόμενων ζώων, για τα οποία δεν είναι πάντοτε σαφής η ιδιοκτησιακή ευθύνη.
- ✓ Η δυσκολία εντοπισμού ζώων που μετακινούνται μεταξύ διαφορετικών περιοχών και όμορων δήμων.
- ✓ Η συγκέντρωση αδέσποτων ζώων σε κατοικημένες περιοχές, κοντά σε σχολεία, κοινόχρηστους χώρους και κατοικίες, γεγονός που προκαλεί ανησυχία και συχνά αντιδράσεις των πολιτών.
- ✓ Η ανεξέλεγκτη απόθεση τροφών σε ακατάλληλα σημεία, χωρίς συντονισμό και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες της περιοχής, με αποτέλεσμα τη συγκέντρωση ζώων και την πρόκληση εντάσεων μεταξύ κατοίκων.
- ✓ Η υποβολή γενικών ή αντικρουόμενων αναφορών για αγέλες και επιθετικά ζώα, χωρίς πάντοτε να παρέχονται επαρκή στοιχεία για τον αριθμό, τα χαρακτηριστικά και την ακριβή θέση τους.
- ✓ Ο μεγάλος αριθμός αιτημάτων περισυλλογής, περίθαλψης και στειρώσεων, σε συνδυασμό με τις περιορισμένες δυνατότητες άμεσης ανταπόκρισης.
- ✓ Η έλλειψη επαρκούς εξειδικευμένου δημοτικού προσωπικού για τη διαχείριση του αυξημένου διοικητικού και επιχειρησιακού φόρτου.
- ✓ Η αυξημένη οικονομική επιβάρυνση του Δήμου για την κάλυψη των αναγκών περισυλλογής, κτηνιατρικής περίθαλψης, στειρώσεων και φιλοξενίας.

Η αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων απαιτεί συντονισμένη και συνεχή προσπάθεια, συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων, υπεύθυνη συμμετοχή των πολιτών και επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόληψη της εγκατάλειψης και της ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής, καθώς και η εφαρμογή οργανωμένου συστήματος διαχείρισης που συνδυάζει την προστασία της δημόσιας ασφάλειας με την ευζωία των ζώων.

3. Διαχείριση επικίνδυνων αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Η διαχείριση αδέσποτων ζώων που εμφανίζουν επιθετική συμπεριφορά αποτελεί ιδιαίτερα σύνθετο ζήτημα, καθώς απαιτεί την ταυτόχρονη προστασία της δημόσιας ασφάλειας, την τήρηση της νομοθεσίας και τη διασφάλιση της ευζωίας των ζώων.

Για την αντιμετώπιση των περιστατικών αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει, καθώς και οι διευκρινίσεις της υπ’ αριθ. 83691/17.12.2024 εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών σχετικά με τον χαρακτηρισμό αδέσποτου ζώου συντροφιάς ως επικίνδυνου.

Η εγκύκλιος αποσαφηνίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα αδέσποτο ζώο μπορεί να χαρακτηριστεί επικίνδυνο, τη σημασία της αξιολόγησης της συμπεριφοράς του, την αναγκαιότητα τεκμηρίωσης των περιστατικών και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τα αρμόδια συλλογικά όργανα.

Οι διευκρινίσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών, καθώς διαχωρίζουν τις περιπτώσεις πραγματικής επικινδυνότητας από περιστατικά φόβου, όχλησης ή

μεμονωμένων αντιδράσεων των ζώων, τα οποία δεν θεμελιώνουν αυτομάτως τον χαρακτηρισμό τους ως επικίνδυνων.

Κατά συνέπεια, η διαχείριση των σχετικών περιστατικών από τον Δήμο Πυλαίας–Χορτιάτη πραγματοποιείται με βάση τις διατάξεις του Ν. 4830/2021 και τις ερμηνευτικές οδηγίες της ανωτέρω εγκυκλίου, με στόχο την αντικειμενική αξιολόγηση κάθε περίπτωσης, την προστασία των πολιτών και την αποφυγή αυθαίρετων χαρακτηρισμών ή ενεργειών.

Έννοια επικίνδυνου ζώου

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 14 του Ν. 4830/2021, ως επικίνδυνο χαρακτηρίζεται το ζώο συντροφιάς που εκδηλώνει επανειλημμένα απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα προς ανθρώπους ή άλλα ζώα, χωρίς να έχει προηγηθεί απειλή ή πρόκληση.

Στην έννοια του επικίνδυνου περιλαμβάνεται επίσης ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού μεταδοτικού νοσήματος, το οποίο, σύμφωνα με κτηνιατρική γνωμάτευση, δεν θεραπεύεται.

Η εγκύκλιος διευκρινίζει ότι η επιθετική συμπεριφορά που εκδηλώνεται λόγω φόβου, πόνου, τραυματισμού, αυτοάμυνας ή ενόχλησης κατά τη σίτιση δεν αρκεί από μόνη της για τον χαρακτηρισμό ενός ζώου ως επικίνδυνου.

Για τον χαρακτηρισμό λόγω επιθετικής συμπεριφοράς απαιτείται, κατά κανόνα, επανειλημμένη απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα. Ωστόσο, η εγκύκλιος επισημαίνει ότι η πρόκληση πιστοποιημένης βαριάς ή επικίνδυνης σωματικής βλάβης, η οποία χρήζει νοσηλείας, μπορεί να δικαιολογεί τη λήψη μέτρων ήδη από το πρώτο περιστατικό.

Διαδικασία διερεύνησης και αξιολόγησης

Σε περίπτωση καταγγελίας για επίθεση ή δάγκωμα, ιδιαίτερη σημασία έχει η τεκμηρίωση του περιστατικού και η ταυτοποίηση του εμπλεκόμενου ζώου.

Η εγκύκλιος προβλέπει ότι, όταν η πρόκληση σωματικής βλάβης πιστοποιείται με την προβλεπόμενη ιατροδικαστική ή ιατρική γνωμάτευση και συνοδεύεται από έγγραφη καταγγελία στον Δήμο ή στην αρμόδια αστυνομική αρχή, ο Δήμος οφείλει να καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για την άμεση περισυλλογή του συγκεκριμένου ζώου.

Ακολουθεί κτηνιατρικός έλεγχος και παρακολούθηση της συμπεριφοράς του, με σύνταξη σχετικής έκθεσης, στην οποία καταγράφονται τα ευρήματα και οι προτάσεις για την περαιτέρω διαχείρισή του.

Όπου κρίνεται αναγκαίο, μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή κατάλληλα πιστοποιημένου επαγγελματία εκπαιδευτή σκύλων για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του ζώου.

Για τη λήψη αποφάσεων συνεκτιμώνται οι κτηνιατρικές γνωματεύσεις, οι ιατρικές εκθέσεις, οι έγγραφες καταγγελίες, οι μαρτυρικές καταθέσεις και κάθε άλλο διαθέσιμο στοιχείο που αφορά το συγκεκριμένο ζώο.

Αρμοδιότητες Πενταμελούς και Τριμελούς Επιτροπής

Η απόφαση για τον χαρακτηρισμό αδέσποτου ζώου ως επικίνδυνου λαμβάνεται από την αρμόδια Πενταμελή Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, σύμφωνα με τη γνωμάτευση κτηνιάτρου ή του εκπαιδευτή.

Η εγκύκλιος διευκρινίζει ότι για τη λήψη σχετικής απόφασης από την Πενταμελή Επιτροπή απαιτείται ομοφωνία.

Σε περίπτωση διαφωνίας έστω και ενός μέλους, το ζήτημα παραπέμπεται στην Τριμελή Ειδική Επιστημονική Επιτροπή Κτηνιάτρων, η οποία λαμβάνει την οριστική απόφαση.

Ο χαρακτηρισμός ενός ζώου ως επικίνδυνου δεν συνεπάγεται αυτομάτως την ευθανασία του. Η αναγκαιότητα ενός τέτοιου μέτρου εξετάζεται αυτοτελώς, με βάση τις νόμιμες προϋποθέσεις, τα επιστημονικά δεδομένα και τις αποφάσεις των αρμόδιων επιτροπών.

Στον Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν τόσο η Πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς όσο και η Τριμελής Ειδική Επιστημονική Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021.

Η ύπαρξη και των δύο επιτροπών επιτρέπει στον Δήμο να εξετάζει τα σχετικά περιστατικά μέσω των

θεσμοθετημένων συλλογικών οργάνων, διασφαλίζοντας την επιστημονική αξιολόγηση, την τήρηση της νομιμότητας και την προστασία τόσο της δημόσιας ασφάλειας όσο και της ευζωίας των ζώων.

Επιχειρησιακές δυσκολίες εφαρμογής

Στην πράξη, η εφαρμογή της διαδικασίας παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες, ιδιαίτερα όταν οι καταγγελίες δεν συνοδεύονται από επαρκή στοιχεία, όταν υπάρχουν αντικρουόμενες περιγραφές ή όταν δεν είναι δυνατή η αναγνώριση και ο εντοπισμός του συγκεκριμένου ζώου.

Η γενική αναφορά περί ύπαρξης επιθετικής αγέλης, χωρίς προσδιορισμό των εμπλεκόμενων ζώων και των πραγματικών περιστατικών, δυσχεραίνει τη διερεύνηση και δεν μπορεί να υποκαταστήσει την απαιτούμενη εξατομικευμένη αξιολόγηση.

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη οφείλει να εξετάζει κάθε σχετική αναφορά, να αξιοποιεί τα διαθέσιμα στοιχεία και να προβαίνει στις προβλεπόμενες ενέργειες, με γνώμονα την πρόληψη πραγματικών κινδύνων για τους πολίτες και την προστασία των ζώων.

Η διαχείριση των περιστατικών αυτών απαιτεί συνεργασία μεταξύ δημοτικών υπηρεσιών, αναδόχων περισυλλογής, κτηνιάτρων, επαγγελματιών αξιολόγησης συμπεριφοράς, αρμόδιων επιτροπών και αστυνομικών αρχών.

Ζ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, υλοποιεί δράσεις για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, με βασικούς άξονες την προστασία της ευζωίας των ζώων, τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, την πρόληψη της ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής και την προώθηση της υπεύθυνης ιδιοκτησίας ζώων συντροφιάς.

Οι δράσεις του Δήμου περιλαμβάνουν τόσο τις παρεμβάσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί όσο και εκείνες που προγραμματίζονται για την περίοδο 2026–2027, με γνώμονα τις πραγματικές ανάγκες των τριών Δημοτικών Ενοτήτων και τις διαθέσιμες επιχειρησιακές δυνατότητες.

1.Περισυλλογή, κτηνιατρική περίθαλψη και προσωρινή διαμονή αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον Ν. 4830/2021 (ΦΕΚ Α΄ 169/18.09.2021), «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς – Πρόγραμμα "ΑΡΓΟΣ" και λοιπές διατάξεις», όπως ισχύει, οι Δήμοι αποτελούν τις αρμόδιες αρχές για τη φροντίδα, την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που εντοπίζονται εντός των διοικητικών τους ορίων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ανωτέρω νόμου, οι Δήμοι υποχρεούνται να διαθέτουν ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την περισυλλογή, την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης, τη στείρωση, την ηλεκτρονική σήμανση, την καταγραφή, την προώθηση της υιοθεσίας και την εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών προσωρινής φιλοξενίας.

Η περισυλλογή των αδέσποτων ζώων πραγματοποιείται με τις προβλεπόμενες διαδικασίες και με γνώμονα την προστασία της υγείας και της ευζωίας τους, καθώς και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Τα περισυλλεγόμενα ζώα υποβάλλονται στις αναγκαίες κτηνιατρικές εξετάσεις και πράξεις, ανάλογα με την κατάσταση της υγείας τους και τις απαιτήσεις της νομοθεσίας.

Παράλληλα, κάθε Δήμος υποχρεούται να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση των αναγκών φιλοξενίας και προσωρινής διαμονής των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, είτε μέσω δημοτικών εγκαταστάσεων είτε μέσω των προβλεπόμενων συνεργασιών και συμβάσεων.

Η φιλοξενία σε καταφύγιο δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά τη μόνιμη παραμονή του ζώου σε αυτό. Αποτελεί μέσο προσωρινής προστασίας, περίθαλψης, παρακολούθησης ή προώθησης της υιοθεσίας, ενώ η περαιτέρω διαχείριση και η ενδεχόμενη επανένταξη πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 του Ν. 4830/2021.

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη δεν διαθέτει ιδιόκτητο δημοτικό καταφύγιο ή δημοτικό κτηνιατρείο. Στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 4830/2021, έχει προχωρήσει στη διενέργεια ενιαίου διαγωνισμού για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, ο οποίος περιλαμβάνει την περισυλλογή, την κτηνιατρική περίθαλψη, την εκπαίδευση και την προσωρινή φιλοξενία τους.

Η διαγωνιστική διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο του προβλεπόμενου προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο ενιαίος αυτός σχεδιασμός αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη οργάνωση και στον συντονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών, ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια της διαχείρισης κάθε περιστατικού, από την περισυλλογή έως την ολοκλήρωση της απαιτούμενης κτηνιατρικής φροντίδας και, όπου χρειάζεται, της προσωρινής φιλοξενίας.

1.1.Περισυλλογή αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη υλοποιεί πρόγραμμα περισυλλογής αδέσποτων ζώων συντροφιάς στο σύνολο των τριών Δημοτικών Ενοτήτων του, μέσω συμβάσεων με εξειδικευμένους αναδόχους, σύμφωνα με τις

διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει.

Η περισυλλογή πραγματοποιείται από κατάλληλα εκπαιδευμένο και έμπειρο προσωπικό, με τη χρήση

ενδεδειγμένου εξοπλισμού και ειδικά διαμορφωμένων οχημάτων, με στόχο την ασφαλή διαχείριση των ζώων και την αποφυγή τραυματισμών ή περιττής καταπόνησής τους.

Τα αιτήματα των πολιτών καταγράφονται από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου, αξιολογούνται και διαβιβάζονται προς διαχείριση σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας που έχει αναλυθεί στην Ενότητα Ε του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Ιδιαίτερη προτεραιότητα δίνεται στα επείγοντα περιστατικά, ιδίως σε περιπτώσεις επιβεβαιωμένων δαγκωμάτων και τραυματισμένων ζώων, για τις οποίες απαιτείται άμεση επιχειρησιακή κινητοποίηση.

Η διαδικασία περισυλλογής προϋποθέτει τον κατά το δυνατόν ακριβή προσδιορισμό της θέσης και των χαρακτηριστικών του ζώου. Για τον λόγο αυτό, η συνεργασία των πολιτών που υποβάλλουν αναφορές είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς η παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών διευκολύνει τον εντοπισμό και την ασφαλή περισυλλογή.

Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα ζώα δεν εντοπίζονται ή δεν είναι δυνατή η ασφαλής προσέγγισή τους, πραγματοποιούνται οι κατά περίπτωση ενδεδειγμένες ενέργειες, σε συνεργασία με τον ανάδοχο περισυλλογής και, όπου απαιτείται, με πρόσωπα που γνωρίζουν τη συμπεριφορά και τις συνήθειες των συγκεκριμένων ζώων.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη συνεργασία με τους φροντιστές αδέσποτων γατών, καθώς η γνώση των σημείων διαβίωσης και σίτισής τους διευκολύνει την οργάνωση των περισυλλογών, ιδίως για την πραγματοποίηση στειρώσεων.

Μετά την περισυλλογή πραγματοποιείται έλεγχος ηλεκτρονικής σήμανσης και ακολουθεί η προβλεπόμενη διαδικασία κτηνιατρικής εξέτασης και περαιτέρω διαχείρισης του ζώου.

Παράλληλα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει την ενεργητική διαχείριση των ήδη καταγεγραμμένων αδέσποτων ζώων που διαβιούν εκτός καταφυγίου, όταν απαιτείται επανεξέταση, εμβολιασμός, περίθαλψη ή άλλη νόμιμη παρέμβαση.

1.2.Κτηνιατρική περίθαλψη αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 4830/2021, μεριμνά για την παροχή της αναγκαίας κτηνιατρικής φροντίδας στα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που εντοπίζονται εντός των διοικητικών του ορίων.

Η κτηνιατρική περίθαλψη αποτελεί βασικό άξονα του επιχειρησιακού προγράμματος και περιλαμβάνει την κλινική εξέταση, τη διάγνωση και αντιμετώπιση ασθενειών, την περίθαλψη τραυματισμένων ζώων, τη διενέργεια αναγκαίων χειρουργικών επεμβάσεων, τη νοσηλεία και την παρακολούθηση της πορείας αποκατάστασης της υγείας τους.

Ιδιαίτερη προτεραιότητα δίνεται στην αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών, όπως τροχαία ατυχήματα, σοβαροί τραυματισμοί, δηλητηριάσεις, οξείες παθολογικές καταστάσεις και λοιπά περιστατικά που θέτουν σε άμεσο κίνδυνο τη ζωή ή την υγεία των ζώων.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της κτηνιατρικής διαχείρισης πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενες προληπτικές πράξεις, όπως εμβολιασμοί, αποπαρασιτώσεις, ηλεκτρονική σήμανση και στειρώσεις, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε ζώου και τις ισχύουσες διατάξεις.

Για τα ζώα που απαιτούν νοσηλεία ή μετεγχειρητική παρακολούθηση εξασφαλίζεται η αναγκαία παραμονή

τους σε κατάλληλες κτηνιατρικές εγκαταστάσεις, μέχρι να ολοκληρωθεί η απαιτούμενη θεραπεία ή να καταστεί δυνατή η περαιτέρω διαχείρισή τους.

Προγραμματισμός κτηνιατρικής κάλυψης 2026–2027

Στον ενιαίο διαγωνισμό που έχει διενεργήσει ο Δήμος για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς περιλαμβάνεται η παροχή ολοκληρωμένων κτηνιατρικών υπηρεσιών, με πρόβλεψη δυνατότητας εξυπηρέτησης

επειγόντων περιστατικών σε εικοσιτετράωρη βάση, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των Σαββατοκύριακων και των αργιών.

Η συγκεκριμένη πρόβλεψη αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των δυσκολιών που παρουσιάζονται κατά τη διαχείριση επειγόντων περιστατικών εκτός του συνήθους ωραρίου λειτουργίας των κτηνιατρικών εγκαταστάσεων.

Στόχος του Δήμου για την περίοδο 2026–2027 είναι η εξασφάλιση έγκαιρης, συνεχούς και αποτελεσματικής κτηνιατρικής φροντίδας, με γνώμονα την προστασία της υγείας και της ευζωίας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

1.3.Προσωρινή διαμονή και φιλοξενία αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 10 του Ν. 4830/2021, μεριμνά για την κάλυψη των αναγκών προσωρινής διαμονής και φιλοξενίας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που χρήζουν ειδικής διαχείρισης.

Δεδομένου ότι ο Δήμος δεν διαθέτει ιδιόκτητο δημοτικό καταφύγιο, η κάλυψη των σχετικών αναγκών προβλέπεται μέσω συνεργασίας με κατάλληλες και νόμιμα λειτουργούσες εγκαταστάσεις φιλοξενίας, στο πλαίσιο του ενιαίου διαγωνισμού διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Επισημαίνεται ότι η φιλοξενία σε καταφύγιο δεν αποτελεί διαδικασία υποχρεωτικής και μόνιμης παραμονής όλων των αδέσποτων ζώων, αλλά εξυπηρετεί συγκεκριμένους σκοπούς προστασίας, περίθαλψης, παρακολούθησης και προώθησης της υιοθεσίας. Ειδικότερα, προσωρινή φιλοξενία προβλέπεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- ✓ Ζώα που εμπλέκονται σε περιστατικά δαγκώματος και χαρακτηρίζονται λυσύποπτα, όταν απαιτείται η προβλεπόμενη κτηνιατρική παρακολούθηση και υγειονομική επιτήρηση, σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμόδιων κτηνιατρικών αρχών.
- ✓ Ασθενή, τραυματισμένα ή χειρουργημένα ζώα, τα οποία χρειάζονται νοσηλεία, αποθεραπεία, μετεγχειρητική παρακολούθηση ή ειδική φροντίδα μέχρι την αποκατάσταση της υγείας τους.
- ✓ Ζώα που προορίζονται για υιοθεσία, για τα οποία απαιτείται προσωρινή παραμονή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις, με σκοπό την αναζήτηση νέου ιδιοκτήτη.
- ✓ Ζώα που χρήζουν ειδικής διαχείρισης, λόγω της κατάστασης της υγείας ή της συμπεριφοράς τους, εφόσον η προσωρινή φιλοξενία κρίνεται αναγκαία και προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Η διάρκεια παραμονής καθορίζεται από τις πραγματικές ανάγκες κάθε ζώου και τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 4830/2021, προβλέπεται η δυνατότητα επανένταξης στειρωμένων αδέσποτων ζώων που δεν έχουν υιοθετηθεί μετά από τρίμηνη συνεχή παραμονή σε καταφύγιο και ανάρτηση στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας, κατόπιν απόφασης της αρμόδιας Πενταμελούς Επιτροπής και υπό τις λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις.

Η επανένταξη πραγματοποιείται σύμφωνα με τους περιορισμούς που θέτει η νομοθεσία, λαμβάνοντας υπόψη τη δημόσια ασφάλεια, την κατάσταση του ζώου και την καταλληλότητα του χώρου επανένταξης.

Βασική επιδίωξη του Δήμου είναι η προσωρινή φιλοξενία να λειτουργεί ως μέσο ουσιαστικής προστασίας και διαχείρισης των ζώων και όχι ως γενικευμένη πρακτική απομάκρυνσής τους από το φυσικό τους περιβάλλον.

Υφιστάμενες υποδομές και στελέχωση του Δήμου

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη δεν διαθέτει δημοτικό καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς ούτε δημοτικό κτηνιατρείο, καθώς δεν διαθέτει το αναγκαίο εξειδικευμένο προσωπικό για τη στελέχωση και τη διασφάλιση της εύρυθμης και συνεχούς λειτουργίας των εγκαταστάσεων αυτών.

Επισημαίνεται ότι η δημιουργία και λειτουργία ενός δημοτικού καταφυγίου δεν περιορίζεται στην κατασκευή ή διάθεση κατάλληλων κτιριακών εγκαταστάσεων. Απαιτεί οργανωμένη και διαρκή παροχή υπηρεσιών φροντίδας, με επαρκές προσωπικό για την κάλυψη των αναγκών των φιλοξενούμενων ζώων σε εικοσιτετράωρη βάση, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των Σαββατοκύριακων και των αργιών.

Ειδικότερα, απαιτείται η καθημερινή σίτιση και παροχή νερού, ο καθαρισμός και η απολύμανση των χώρων, η άσκηση και ο προαυλισμός των ζώων, η παρακολούθηση της υγείας και της συμπεριφοράς τους, η χορήγηση της προβλεπόμενης φαρμακευτικής αγωγής, καθώς και η έγκαιρη αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών.

Αντίστοιχα, η λειτουργία δημοτικού κτηνιατρείου προϋποθέτει τη στελέχωσή του με κατάλληλο επιστημονικό και υποστηρικτικό προσωπικό, την ύπαρξη του απαιτούμενου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών.

Η έλλειψη του απαιτούμενου προσωπικού αποτελεί ουσιαστικό περιορισμό για την ανάπτυξη και λειτουργία των συγκεκριμένων δημοτικών υποδομών. Η λειτουργία τους χωρίς επαρκή στελέχωση δεν θα μπορούσε να διασφαλίσει το αναγκαίο επίπεδο φροντίδας και ευζωίας των ζώων.

Για τον λόγο αυτό, ο Δήμος έχει επιλέξει την κάλυψη των αναγκών περισυλλογής, κτηνιατρικής περίθαλψης και προσωρινής φιλοξενίας μέσω ενιαίας διαγωνιστικής διαδικασίας για την παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών από εξειδικευμένο ανάδοχο, με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις καταλληλότητας και λειτουργίας.

Η επιλογή αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνεχούς και αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών, χωρίς να παραβλέπονται οι πραγματικές οργανωτικές και στελεχιακές δυνατότητες του Δήμου.

2. Στειρώσεις και ηλεκτρονική σήμανση ζώων συντροφιάς

Θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει, η στείρωση, η ηλεκτρονική σήμανση και η καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελούν βασικές υποχρεώσεις των Δήμων στο πλαίσιο εφαρμογής των ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων διαχείρισής τους.

Ειδικότερα, το άρθρο 10 του ανωτέρω νόμου προβλέπει την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων, τον έλεγχο ηλεκτρονικής σήμανσης και, όπου απαιτείται, τη διενέργεια κτηνιατρικής εξέτασης, στείρωσης, εμβολιασμού, αποπαρασίτωσης και ηλεκτρονικής σήμανσης, καθώς και την καταχώρισή τους στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ).

Η στείρωση αποτελεί βασικό μέτρο πρόληψης της ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής, περιορισμού των ανεπιθύμητων γεννήσεων και σταδιακής μείωσης του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων.

Παράλληλα, η ηλεκτρονική σήμανση και η καταγραφή στο ΕΜΖΣ επιτρέπουν την ταυτοποίηση των ζώων, την παρακολούθηση των κτηνιατρικών παρεμβάσεων και την αποτελεσματικότερη οργάνωση της διαχείρισής τους.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόβλεψη της παραγράφου 13 του άρθρου 4 του Ν. 4830/2021, σύμφωνα με την οποία παρέχεται δυνατότητα δωρεάν στείρωσης, ηλεκτρονικής σήμανσης, καταγραφής και εμβολιασμού ζώων συντροφιάς που ανήκουν σε πολίτες ευαίσθητων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων, καθώς και σκύλων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη φύλαξη ποιμνίων.

Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μέσω των προβλεπόμενων κτηνιατρικών εγκαταστάσεων ή συμβεβλημένων με τον Δήμο παρόχων κτηνιατρικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 3 του ίδιου νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο δύναται να εξειδικεύει τις κατηγορίες των ευαίσθητων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων και να καθορίζει εισοδηματικά ή άλλα κριτήρια για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών.

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη εντάσσει τις στειρώσεις και την ηλεκτρονική σήμανση στον επιχειρησιακό του σχεδιασμό, με στόχο τόσο τη διαχείριση του υφιστάμενου πληθυσμού αδέσποτων ζώων όσο και την πρόληψη δημιουργίας νέων αδέσποτων μέσω της υπεύθυνης διαχείρισης των δεσποζόμενων ζώων.

2.1. Στειρώσεις αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη θέτει ως βασική προτεραιότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2026–2027 τη συστηματική στείρωση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, με στόχο τον περιορισμό της ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής και τη σταδιακή μείωση του πληθυσμού τους.

Οι στειρώσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, μέσω των προβλεπόμενων κτηνιατρικών υπηρεσιών.

Η επιλογή των ζώων προς στείρωση πραγματοποιείται με βάση την καταγραφή των σχετικών αιτημάτων, τις ανάγκες που διαπιστώνονται στις Δημοτικές Ενότητες Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων που παρουσιάζεται στην Ενότητα Ε.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη στείρωση των θηλυκών ζώων, προκειμένου να αποτρέπονται ανεπιθύμητες γεννήσεις, χωρίς να παραλείπεται η συστηματική στείρωση των αρσενικών.

Για τις αδέσποτες γάτες προβλέπεται η οργάνωση στοχευμένων παρεμβάσεων στείρωσης σε περιοχές όπου διαπιστώνεται αυξημένη συγκέντρωση ζώων, με τη συνεργασία των πολιτών και των φροντιστών που γνωρίζουν τα σημεία διαβίωσής τους.

Μετά τη στείρωση, τα ζώα λαμβάνουν την αναγκαία μετεγχειρητική φροντίδα και ακολουθεί η περαιτέρω διαχείρισή τους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Στόχος του Δήμου είναι η ενίσχυση του αριθμού των στειρώσεων, η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και η σταδιακή αντιμετώπιση του προβλήματος στην πηγή του, μέσω της πρόληψης νέων γεννήσεων.

2.2. Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2026–2027, μεριμνά για την ηλεκτρονική σήμανση και την καταγραφή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που διαχειρίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει.

Η ηλεκτρονική σήμανση αποτελεί βασικό εργαλείο ταυτοποίησης και παρακολούθησης των ζώων, συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότερη οργάνωση του προγράμματος και στην αποφυγή επαναλαμβανόμενων παρεμβάσεων στα ίδια ζώα.

Κατά την περισυλλογή πραγματοποιείται έλεγχος για την ύπαρξη ηλεκτρονικής σήμανσης, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν το ζώο είναι ήδη καταγεγραμμένο και εάν διαθέτει ιδιοκτήτη.

Για τα αδέσποτα ζώα που δεν διαθέτουν ηλεκτρονική σήμανση προβλέπεται η τοποθέτηση μικροτσίπ από κτηνίατρο και η καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ), σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες.

Στο πλαίσιο της καταγραφής ενημερώνονται τα προβλεπόμενα στοιχεία ταυτοποίησης και διαχείρισης κάθε ζώου, καθώς και οι σχετικές κτηνιατρικές πράξεις, όπως οι στειρώσεις και οι εμβολιασμοί.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την επικαιροποίηση των στοιχείων των ήδη διαχειρισμένων αδέσποτων ζώων, ώστε να διευκολύνεται η αναγνώρισή τους σε περίπτωση νέας περισυλλογής, τραυματισμού, καταγγελίας ή άλλης ανάγκης.

Παράλληλα, προβλέπεται η συστηματική παρακολούθηση των στοιχείων που καταχωρίζονται, με στόχο την αποτύπωση του αριθμού των διαχειριζόμενων ζώων και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος.

Η ηλεκτρονική σήμανση και η αξιόπιστη καταγραφή συμβάλλουν στη διαφάνεια, στην καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και στην ορθολογική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

2.3. Δωρεάν στειρώσεις και ηλεκτρονική σήμανση δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, αναγνωρίζοντας ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των αδέσποτων ζώων προϋποθέτει και την πρόληψη της ανεξέλεγκτης αναπαραγωγής των δεσποζόμενων ζώων, εντάσσει στον επιχειρησιακό του σχεδιασμό δράσεις δωρεάν στείρωσης και ηλεκτρονικής σήμανσης για τις κατηγορίες δικαιούχων που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος έχει ήδη αναλάβει πρωτοβουλία ενημέρωσης και απευθύνει πρόσκληση προς τους πολίτες που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, καθώς και προς τους κτηνοτρόφους της περιοχής, προκειμένου να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα δωρεάν στείρωσης των ζώων τους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Ν. 4830/2021.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στους σκύλους που χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη ποιμνίων, καθώς η ανεξέλεγκτη αναπαραγωγή τους μπορεί να οδηγήσει σε ανεπιθύμητες γεννήσεις και εγκατάλειψη νεογέννητων ζώων, ιδιαίτερα σε αγροτικές και κτηνοτροφικές περιοχές.

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία αποσκοπεί στην πρόληψη δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων, στην ενίσχυση της υπεύθυνης ιδιοκτησίας και στην ενημέρωση των πολιτών για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία.

Για την περίοδο 2026–2027 προβλέπεται η συνέχιση της ενημέρωσης των δικαιούχων και η οργάνωση των σχετικών κτηνιατρικών παρεμβάσεων, με βάση τις νόμιμες προϋποθέσεις, τις διαθέσιμες πιστώσεις και τις δυνατότητες του προγράμματος.

Παράλληλα, επιδιώκεται η ενίσχυση της συνεργασίας με τους κτηνοτρόφους και τους πολίτες, ώστε να περιοριστούν οι ανεπιθύμητες γεννήσεις και να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα μία από τις βασικές αιτίες αύξησης του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Η πρόληψη μέσω της στείρωσης των δεσποζόμενων ζώων αποτελεί ουσιαστικό συμπληρωματικό μέτρο του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων και συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητά του.

3. Υιοθεσίες και αναδοχές αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Θεσμικό πλαίσιο

Η προώθηση των υιοθεσιών και των αναδοχών αποτελεί βασικό άξονα της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και συμβάλλει ουσιαστικά στη μείωση του αριθμού των ζώων που διαβιούν στον δημόσιο χώρο ή φιλοξενούνται προσωρινά σε κατάλληλες εγκαταστάσεις.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει, οι Δήμοι, στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους, μεριμνούν για την προώθηση των αδέσποτων ζώων προς υιοθεσία και τη συνεργασία με φυσικά πρόσωπα, εθελοντές και φιλοζωικά σωματεία ή οργανώσεις, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες νόμιμες διαδικασίες.

Η υιοθεσία αποτελεί διαδικασία οριστικής ανάληψης της ιδιοκτησίας και της ευθύνης φροντίδας ενός ζώου από νέο ιδιοκτήτη, με την τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών ηλεκτρονικής σήμανσης, καταγραφής και μεταβολής των σχετικών στοιχείων στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ).

Η αναδοχή αποτελεί μορφή προσωρινής φιλοξενίας και φροντίδας αδέσποτου ζώου από φυσικό πρόσωπο, στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπει η νομοθεσία, χωρίς να συνεπάγεται αυτομάτως μεταβίβαση της ιδιοκτησίας του ζώου.

Οι διαδικασίες υιοθεσίας και αναδοχής οφείλουν να πραγματοποιούνται με γνώμονα την ευζωία των ζώων, την καταλληλότητα των συνθηκών διαβίωσής τους και την υπεύθυνη ανάληψη των σχετικών υποχρεώσεων.

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη εντάσσει την ενίσχυση των υιοθεσιών και των αναδοχών στον επιχειρησιακό του σχεδιασμό για την περίοδο 2026–2027, αναγνωρίζοντας ότι η εξεύρεση κατάλληλου οικογενειακού περιβάλλοντος αποτελεί σημαντική παράμετρο της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

3.1. Προώθηση υιοθεσιών αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση των υιοθεσιών αδέσποτων ζώων συντροφιάς, αναγνωρίζοντας ότι η εξεύρεση κατάλληλης και μόνιμης οικογένειας αποτελεί μία από τις αποτελεσματικότερες πρακτικές για τη βελτίωση της ευζωίας των ζώων και τη σταδιακή μείωση του αριθμού των αδέσποτων.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος προωθεί την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, τη συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία, οργανώσεις και εθελοντές, καθώς και την προβολή των ζώων που διατίθενται προς υιοθεσία.

Ιδιαίτερα σημαντική πρωτοβουλία αποτελεί η πρόβλεψη μείωσης των δημοτικών τελών κατά 10% για πολίτες που υιοθετούν αδέσποτο ζώο συντροφιάς, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής απόφασης του δημοτικού συμβουλίου.

Το συγκεκριμένο οικονομικό κίνητρο αποσκοπεί στην ενθάρρυνση των υπεύθυνων υιοθεσιών, στην αναγνώριση της κοινωνικής προσφοράς των πολιτών που αναλαμβάνουν τη φροντίδα ενός αδέσποτου ζώου και στην ενίσχυση της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στο δημοτικό πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων.

Για την περίοδο 2026–2027, ο Δήμος επιδιώκει την περαιτέρω ενίσχυση των υιοθεσιών, την ευρύτερη γνωστοποίηση του υφιστάμενου κινήτρου μείωσης των δημοτικών τελών και τη διευκόλυνση των ενδιαφερόμενων πολιτών στην ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διαδικασιών υιοθεσίας.

Βασική επιδίωξη παραμένει κάθε υιοθεσία να πραγματοποιείται με υπευθυνότητα, με διασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης και με τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία.

3.2. Πρόγραμμα αναδοχών αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη εντάσσει την προώθηση των αναδοχών στις βασικές δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς 2026–2027, αναγνωρίζοντας τη σημαντική συμβολή τους στην προστασία και την ευζωία των ζώων.

Η αναδοχή αποτελεί μορφή προσωρινής φιλοξενίας αδέσποτου ζώου από φυσικό πρόσωπο, το οποίο αναλαμβάνει τη φροντίδα του για συγκεκριμένο ή συμφωνημένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες και υποχρεώσεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην αναδοχή κουταβιών, νεαρών ζώων, ζώων που αναρρώνουν από ασθένεια ή τραυματισμό, καθώς και ζώων που έχουν ανάγκη από αυξημένη φροντίδα ή κατάλληλο περιβάλλον προσωρινής φιλοξενίας.

Η φιλοξενία σε οικογενειακό περιβάλλον συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση των ζώων, στην καλύτερη παρακολούθηση της συμπεριφοράς και των αναγκών τους και στη διευκόλυνση της μελλοντικής υιοθεσίας τους.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος επιδιώκει την ενίσχυση της συνεργασίας με πολίτες, εθελοντές και φιλοζωικά σωματεία ή οργανώσεις, με σκοπό τη διεύρυνση του δικτύου διαθέσιμων αναδόχων και την εξεύρεση κατάλληλων συνθηκών προσωρινής φιλοξενίας.

Οι αναδοχές πραγματοποιούνται με την τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών, την καταγραφή των σχετικών στοιχείων και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων μερών, ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα παρακολούθησης της κατάστασης και της πορείας κάθε ζώου.

Για την περίοδο 2026–2027, βασική επιδίωξη του Δήμου αποτελεί η ενίσχυση του θεσμού της αναδοχής, η ενημέρωση των πολιτών για τη σημασία του και η αξιοποίησή του ως συμπληρωματικού μέσου προσωρινής φιλοξενίας, ιδίως για ζώα που παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες φροντίδας.

Η ανάπτυξη ενός οργανωμένου δικτύου αναδοχών αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της ευζωίας των αδέσποτων ζώων, στη μείωση των αναγκών παραμονής τους σε εγκαταστάσεις προσωρινής φιλοξενίας και στην αποτελεσματικότερη προώθησή τους προς υιοθεσία.

4. Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των πολιτών

Θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει, η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των πολιτών αποτελούν ουσιαστικό μέρος των ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των αδέσποτων ζώων δεν περιορίζεται στην περισυλλογή, τη στείρωση και την κτηνιατρική περίθαλψη, αλλά προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας, την υπεύθυνη ιδιοκτησία ζώων συντροφιάς και την κατανόηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη εντάσσει στον επιχειρησιακό του σχεδιασμό για την περίοδο 2026–2027 δράσεις ενημέρωσης, πρόληψης, εκπαίδευσης και οργανωμένης συνεργασίας με πολίτες, εθελοντές και φιλοζωικούς φορείς, με γνώμονα την προστασία των ζώων, τη δημόσια ασφάλεια και την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και ζώων.

4.1. Ενημέρωση για την υπεύθυνη ιδιοκτησία ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος επιδιώκει τη συστηματική ενημέρωση των ιδιοκτητών ζώων συντροφιάς σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, όπως η ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή, η τήρηση των προβλεπόμενων μέτρων για τον έλεγχο της αναπαραγωγής, η παροχή κατάλληλης φροντίδας, η αποτροπή της ανεξέλεγκτης περιπλάνησης και η απαγόρευση εγκατάλειψης.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενημέρωση για τις συνέπειες της εγκατάλειψης ζώων και ανεπιθύμητων νεογέννητων, καθώς και στην ανάγκη πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων πληθυσμών.

Η ενημέρωση θα πραγματοποιείται μέσω των διαθέσιμων μέσων επικοινωνίας του Δήμου και, όπου είναι εφικτό, μέσω συνεργασιών με αρμόδιους φορείς.

4.2. Ενημέρωση για τη διαχείριση και την υπεύθυνη σίτιση αδέσποτων ζώων

Η ενημέρωση των πολιτών θα περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν τη νόμιμη και υπεύθυνη φροντίδα των αδέσποτων ζώων, με σεβασμό τόσο στις ανάγκες των ζώων όσο και στα δικαιώματα των κατοίκων.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην ορθή σίτιση των αδέσποτων, ώστε να αποφεύγονται η ανεξέλεγκτη συγκέντρωση ζώων σε ακατάλληλα σημεία, η δημιουργία προβλημάτων υγιεινής, η παρεμπόδιση της ασφαλούς διέλευσης των πολιτών και η πρόκληση εντάσεων μεταξύ κατοίκων.

Θα επισημαίνεται ότι η παροχή τροφής πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις προβλέψεις της νομοθεσίας, με τήρηση των κανόνων καθαριότητας και υγιεινής, χωρίς να δημιουργούνται συνθήκες που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια ανθρώπων και ζώων.

Παράλληλα, θα επιδιώκεται η συνεργασία με τους πολίτες που φροντίζουν αδέσποτα ζώα, ώστε να διευκολύνονται η καταγραφή, η περισυλλογή για στείρωση και η κτηνιατρική τους διαχείριση.

Η επιχειρησιακή οργάνωση της σίτισης και της παροχής νερού αναπτύσσεται αυτοτελώς στην επόμενη κατηγορία δράσεων του παρόντος προγράμματος.

4.3. Εκπαιδευτικές δράσεις στη σχολική κοινότητα

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, αναγνωρίζοντας ότι η καλλιέργεια φιλοζωικής συνείδησης και υπεύθυνης συμπεριφοράς απέναντι στα ζώα πρέπει να ξεκινά από τη σχολική ηλικία, έχει ήδη αναλάβει πρωτοβουλίες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των μαθητών.

Κατά το προηγούμενο σχολικό έτος ξεκίνησε η υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων σε σχολικές μονάδες του Δήμου, με αντικείμενο τη φιλοζωία, την υπεύθυνη ιδιοκτησία ζώων συντροφιάς, την πρόληψη της εγκατάλειψης και την ασφαλή συνύπαρξη ανθρώπων και ζώων.

Οι δράσεις αυτές συνεχίζονται και κατά το τρέχον σχολικό έτος 2026–2027, με στόχο τη σταδιακή διεύρυνσή τους και τη συμμετοχή περισσότερων σχολικών μονάδων των Δημοτικών Ενοτήτων Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εκπαίδευση των παιδιών σχετικά με τη σωστή προσέγγιση και συμπεριφορά απέναντι στους σκύλους, την αναγνώριση βασικών ενδείξεων φόβου ή αμυντικής συμπεριφοράς των ζώων και την αποφυγή ενεργειών που ενδέχεται να προκαλέσουν επικίνδυνες καταστάσεις.

Παράλληλα, επιδιώκεται η ενημέρωση των μαθητών για τις ανάγκες φροντίδας των ζώων, τη σημασία των στειρώσεων και των υιοθεσιών, καθώς και την ευθύνη που συνεπάγεται η απόκτηση ενός ζώου συντροφιάς.

Για την υλοποίηση και συνέχιση των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων προβλέπεται η συνεργασία με τις σχολικές μονάδες, τους αρμόδιους εκπαιδευτικούς φορείς και, με φιλοζωικά σωματεία, εκπαιδευτή ζώων και ψυχολόγο

Η συνέχιση των δράσεων αυτών αποτελεί σταθερή επιλογή του Δήμου, καθώς η εκπαίδευση της νέας γενιάς συμβάλλει μακροπρόθεσμα στην πρόληψη της εγκατάλειψης, στον σεβασμό της ευζωίας των ζώων και στη διαμόρφωση συνθηκών ασφαλούς και αρμονικής συνύπαρξης στην τοπική κοινωνία.

4.4. Ενημέρωση για τη διαδικασία υποβολής και διαχείρισης αιτημάτων

Ο Δήμος θα συνεχίσει να ενημερώνει τους πολίτες σχετικά με τους διαθέσιμους τρόπους υποβολής αιτημάτων για αδέσποτα ζώα, τα αναγκαία στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει κάθε αναφορά και τη διαδικασία αξιολόγησης και ιεράρχησής τους.

Θα επισημαίνεται η σημασία της παροχής συγκεκριμένων και αξιόπιστων πληροφοριών, όπως η ακριβής τοποθεσία, η περιγραφή και ο αριθμός των ζώων, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά που έχουν διαπιστωθεί.

Η ενημέρωση αυτή αποσκοπεί στη διευκόλυνση του εντοπισμού των ζώων, στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων υπηρεσιών και στην αποφυγή καθυστερήσεων που προκαλούνται από ελλιπή ή αντικρουόμενα στοιχεία.

Παράλληλα, θα διευκρινίζεται ότι η διαχείριση των αιτημάτων πραγματοποιείται βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, της σοβαρότητας κάθε περιστατικού και των επιχειρησιακών προτεραιοτήτων του Δήμου.

4.5. Συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία, εθελοντές και τοπικούς φορείς

Ο Δήμος επιδιώκει την ανάπτυξη ουσιαστικής και οργανωμένης συνεργασίας με φιλοζωικά σωματεία, οργανώσεις, εθελοντές και λοιπούς τοπικούς φορείς, με στόχο την ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης, πρόληψης, υιοθεσίας και προστασίας των αδέσποτων ζώων.

Η συνεργασία αυτή θα βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό, στη σαφή διάκριση αρμοδιοτήτων, στην υπεύθυνη ανταλλαγή πληροφοριών και στην τήρηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Βασική επιδίωξη αποτελεί η διαμόρφωση κλίματος συνεργασίας μεταξύ της δημοτικής αρχής, των φιλοζωικών φορέων και των πολιτών, με κοινό γνώμονα την προστασία των ζώων, τη δημόσια ασφάλεια και την κοινωνική συνοχή.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος συνεργάζεται ήδη με δύο φιλοζωικά σωματεία, τον **«Αδέσποτο Πλανήτη»** και την **«Ομάδα Διάσωσης και Υπεράσπισης Ζώων»**, με στόχο την υποστήριξη των δράσεων διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, την προώθηση των υιοθεσιών και αναδοχών, την ανταλλαγή πληροφοριών και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

Η συνεργασία αυτή συμβάλλει στην αξιοποίηση της εμπειρίας, της γνώσης και της εθελοντικής προσφοράς των σωματείων, καθώς και στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των αναγκών των αδέσποτων ζώων.

4.6. Δημιουργία Μητρώου Εθελοντών και χαρτογράφηση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, αναγνωρίζοντας τη σημαντική συμβολή των εθελοντών στην αποτελεσματική διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, προχώρησε στη δημιουργία Μητρώου Εθελοντών, με στόχο την οργανωμένη συνεργασία με πολίτες που δραστηριοποιούνται στη φροντίδα και προστασία των αδέσποτων ζώων.

Βασική επιδίωξη της πρωτοβουλίας αυτής είναι η σταδιακή χαρτογράφηση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στις τρεις Δημοτικές Ενότητες Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη, μέσω της συλλογής και συστηματικής καταγραφής πληροφοριών από εθελοντές που γνωρίζουν τις περιοχές διαβίωσής τους.

Ειδικότερα, μέσω της συνεργασίας αυτής επιδιώκεται:

- Η καταγραφή των σημείων συγκέντρωσης και διαβίωσης των αδέσποτων ζώων.
- Η εκτίμηση του αριθμού τους ανά περιοχή.
- Ο εντοπισμός αστείρωτων ζώων και η αναγνώριση ήδη διαχειρισμένων ζώων.
- Η επισήμανση περιοχών με αυξημένες ανάγκες κτηνιατρικής παρέμβασης.

- Η διευκόλυνση του προγραμματισμού περισυλλογών και στειρώσεων.
- Η παρακολούθηση της εξέλιξης του αδέσποτου πληθυσμού στις επιμέρους περιοχές του Δήμου.

Η αξιοποίηση των πληροφοριών αυτών, κατόπιν της αναγκαίας διασταύρωσής τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες, θα συμβάλει στον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό των παρεμβάσεων, στην αποφυγή επαναλαμβανόμενων ενεργειών και στην ορθολογικότερη κατανομή των διαθέσιμων πόρων.

Παράλληλα, το Μητρώο Εθελοντών αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του Δήμου και των πολιτών, στη διευκόλυνση της ανταλλαγής αξιόπιστων πληροφοριών και στην ανάπτυξη ενός οργανωμένου δικτύου υποστήριξης των δράσεων για τα αδέσποτα ζώα.

Για την περίοδο 2026–2027 προβλέπεται η περαιτέρω αξιοποίηση και ανάπτυξη του Μητρώου Εθελοντών, με στόχο τη σταδιακή δημιουργία πληρέστερης εικόνας του αδέσποτου πληθυσμού, την αποτελεσματικότερη ιεράρχηση των αναγκών ανά περιοχή και τη βελτίωση του συνολικού επιχειρησιακού σχεδιασμού του Δήμου.

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία αποτελεί σημαντικό βήμα για τη μετάβαση από την αποσπασματική αντιμετώπιση μεμονωμένων περιστατικών σε μια περισσότερο οργανωμένη, προληπτική και τεκμηριωμένη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

5. Σίτιση και παροχή νερού στα αδέσποτα ζώα συντροφιάς

Θεσμικό πλαίσιο και οργάνωση της σίτισης

Η εξασφάλιση τροφής και νερού για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς αποτελεί σημαντική παράμετρο της προστασίας και της ευζωίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει.

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς 2026–2027, μεριμνά για την κάλυψη των αναγκών σίτισης των αδέσποτων ζώων.

5.1. Προμήθεια και διάθεση ζωοτροφών

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη διαθέτει ενεργή σύμβαση προμήθειας ζωοτροφών, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών σίτισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που διαβιούν εντός των διοικητικών του ορίων.

Στο πλαίσιο της οργανωμένης διαχείρισης των διαθέσιμων ζωοτροφών, ο Δήμος προβαίνει στη διάθεσή τους σε πολίτες που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εθελοντών του Δήμου και συμμετέχουν στη φροντίδα και σίτιση αδέσποτων ζώων.

Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στην ορθολογική κατανομή των διαθέσιμων ποσοτήτων, στην ενίσχυση της συνεργασίας με τους εθελοντές και στην αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των αδέσποτων ζώων στις Δημοτικές Ενότητες Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη.

Παράλληλα, η συνεργασία με τους εγγεγραμμένους εθελοντές συμβάλλει στη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τα σημεία διαβίωσης των αδέσποτων ζώων, τον αριθμό τους και τις ανάγκες τους, υποστηρίζοντας τη διαδικασία χαρτογράφησης του αδέσποτου πληθυσμού που έχει ήδη δρομολογήσει ο Δήμος.

Για την περίοδο 2026–2027 προβλέπεται η συνέχιση της προμήθειας και διάθεσης ζωοτροφών μέσω του οργανωμένου δικτύου εθελοντών, με στόχο την αποτελεσματικότερη σίτιση των αδέσποτων ζώων, την ενίσχυση της υπεύθυνης εθελοντικής προσφοράς και τη διασφάλιση της ορθής αξιοποίησης των δημοτικών πόρων.

5.2. Απόφαση Πενταμελούς Επιτροπής για τη μη τοποθέτηση σταθερών ταϊστρών και ποτιστρών

Στο πλαίσιο εξέτασης των συνθηκών σίτισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, η αρμόδια Πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων αποφάσισε τη μη τοποθέτηση σταθερών ταϊστρών και ποτιστρών σε δημόσιους χώρους του Δήμου.

Η απόφαση αυτή ελήφθη λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των περιοχών του Δήμου και τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν από τη συγκέντρωση τροφής σε μόνιμα και ανεπιτήρητα σημεία.

Ειδικότερα, η σταθερή διάθεση τροφής σε συγκεκριμένες θέσεις ενδέχεται να προσελκύει μεγάλο αριθμό ζώων, να ευνοεί τη δημιουργία συγκεντρώσεων και αγελών σκύλων και να προκαλεί προβλήματα ασφαλούς διέλευσης και συνύπαρξης με τους κατοίκους.

Παράλληλα, η τοποθέτηση τέτοιων εγκαταστάσεων προϋποθέτει τη συστηματική επίβλεψη, τον τακτικό καθαρισμό, την ανανέωση τροφής και νερού και τη διαρκή μέριμνα για τη διατήρησή τους σε κατάλληλη κατάσταση.

Η απουσία συνεχούς επίβλεψης δημιουργεί κινδύνους ακατάλληλης χρήσης, ρύπανσης ή βανδαλισμού των εγκαταστάσεων, όπως η απόρριψη αποτσίγαρων, απορριμμάτων και άλλων ξένων αντικειμένων μέσα στα δοχεία τροφής και νερού, με πιθανές δυσμενείς συνέπειες για την υγεία των ζώων.

Για τους λόγους αυτούς, η Πενταμελής Επιτροπή έκρινε ότι η εγκατάσταση μόνιμων και ανεπιτήρητων σημείων σίτισης και παροχής νερού δεν αποτελεί, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, την καταλληλότερη επιλογή για την οργανωμένη διαχείριση των αδέσποτων ζώων.

Διευκρινίζεται ότι η απόφαση περί μη τοποθέτησης σταθερών ταϊστρών και ποτιστρών δεν συνεπάγεται κατάργηση της μέριμνας για τη σίτιση και την παροχή νερού στα αδέσποτα ζώα. Αντιθέτως, αναδεικνύει την ανάγκη εφαρμογής πρακτικών που διασφαλίζουν την ευζωία τους, τη δημόσια υγιεινή και την ασφάλεια των πολιτών.

5.3. Υπεύθυνη σίτιση και συνεργασία με πολίτες και εθελοντές

Ο Δήμος αναγνωρίζει τη συμβολή των πολιτών και των εθελοντών που μεριμνούν για τη σίτιση και τη φροντίδα των αδέσποτων ζώων.

Ωστόσο, η σίτιση πρέπει να πραγματοποιείται με υπευθυνότητα, με τήρηση των κανόνων καθαριότητας και υγιεινής και χωρίς να δημιουργούνται συνθήκες που ευνοούν την ανεξέλεγκτη συγκέντρωση ζώων σε σημεία όπου ενδέχεται να προκύψουν προβλήματα δημόσιας ασφάλειας.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην αποφυγή ανεξέλεγκτης εναπόθεσης μεγάλων ποσοτήτων τροφής, ιδιαίτερα σε εισόδους κατοικιών, πεζοδρόμια, σχολικές εγκαταστάσεις και σημεία αυξημένης διέλευσης πολιτών.

Για την περίοδο 2026–2027, ο Δήμος επιδιώκει την ενίσχυση της συνεργασίας με τους εθελοντές και τους φροντιστές των αδέσποτων ζώων, ώστε η παροχή τροφής και νερού να πραγματοποιείται με τρόπο οργανωμένο και ασφαλή, με σεβασμό τόσο στις ανάγκες των ζώων όσο και στην καθημερινότητα των κατοίκων.

6. Εκπαίδευση και συμπεριφορική διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Η εκπαίδευση και η αξιολόγηση της συμπεριφοράς των αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελούν σημαντικές δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Πυλαίας–Χορτιάτη, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση προβληματικών συμπεριφορών, τη βελτίωση της ευζωίας των ζώων και την ενίσχυση της ασφάλειας των πολιτών.

Στο πλαίσιο αυτό, στον ενιαίο διαγωνισμό που βρίσκεται σε διαδικασία προσυμβατικού ελέγχου στο Ελεγκτικό Συνέδριο περιλαμβάνονται και υπηρεσίες εκπαίδευσης και συμπεριφορικής διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Η συγκεκριμένη δράση αποσκοπεί στην παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών από κατάλληλα καταρτισμένους επαγγελματίες εκπαιδευτές, οι οποίοι θα αναλαμβάνουν την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των ζώων και, όπου κρίνεται αναγκαίο, την εφαρμογή κατάλληλων προγραμμάτων εκπαίδευσης και συμπεριφορικής υποστήριξης.

6.1. Αξιολόγηση συμπεριφοράς αδέσποτων ζώων

Η αξιολόγηση της συμπεριφοράς αποσκοπεί στην καταγραφή και εκτίμηση των αντιδράσεων των ζώων, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου έχουν αναφερθεί περιστατικά επιθετικότητας, φόβου ή δυσκολίας προσαρμογής στο περιβάλλον.

Η αξιολόγηση θα πραγματοποιείται με γνώμονα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ζώου, τις συνθήκες διαβίωσής του και τα διαθέσιμα στοιχεία για τη συμπεριφορά του.

Τα πορίσματα των επαγγελματιών εκπαιδευτών θα αξιοποιούνται ως υποστηρικτικά στοιχεία για την επιχειρησιακή διαχείριση των περιστατικών, χωρίς να υποκαθιστούν τις αρμοδιότητες των κτηνιάτρων και των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία επιτροπών.

6.2. Προγράμματα εκπαίδευσης και συμπεριφορικής υποστήριξης

Για τα ζώα που παρουσιάζουν συμπεριφορές οι οποίες μπορούν να βελτιωθούν μέσω κατάλληλης εκπαίδευσης, προβλέπεται η εφαρμογή εξατομικευμένων προγραμμάτων συμπεριφορικής υποστήριξης.

Οι παρεμβάσεις θα στοχεύουν, κατά περίπτωση, στη μείωση του φόβου και της ανασφάλειας, στη βελτίωση της κοινωνικοποίησης, στην ασφαλέστερη αλληλεπίδραση με ανθρώπους και άλλα ζώα και στην αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμπεριφορών.

Η εκπαίδευση θα βασίζεται σε μεθόδους που σέβονται την ευζωία των ζώων και αποφεύγουν πρακτικές που προκαλούν πόνο, φόβο ή περιττή καταπόνηση.

6.3. Υποστήριξη της διαχείρισης περιστατικών και της διαδικασίας υιοθεσίας

Η συμμετοχή εξειδικευμένων εκπαιδευτών δύναται να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση περιστατικών που προκαλούν ανησυχία στους πολίτες, παρέχοντας τεκμηριωμένη εικόνα της συμπεριφοράς των εμπλεκόμενων ζώων.

Παράλληλα, η εκπαίδευση και η κοινωνικοποίηση μπορούν να ενισχύσουν τις δυνατότητες υιοθεσίας ζώων που παρουσιάζουν δυσκολίες προσαρμογής, διευκολύνοντας την ομαλή ένταξή τους σε οικογενειακό περιβάλλον.

6.4. Στόχοι περιόδου 2026–2027

Για την περίοδο 2026–2027, ο Δήμος θέτει ως στόχους την αξιοποίηση των προβλεπόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης, την έγκαιρη αξιολόγηση ζώων με αναφερόμενη προβληματική συμπεριφορά, την εφαρμογή κατάλληλων παρεμβάσεων και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτών, κτηνιάτρων, αναδόχων περισυλλογής και αρμόδιων δημοτικών οργάνων.

Η δράση αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διαχείρισης, το οποίο θα συνδυάζει την επιστημονικά τεκμηριωμένη αντιμετώπιση των συμπεριφορικών προβλημάτων με την προστασία των πολιτών και τον σεβασμό στην ευζωία των ζώων.

7. Διαχείριση νεκρών αδέσποτων ζώων συντροφιάς και αποτέφρωση

Η ορθή διαχείριση των νεκρών αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελεί σημαντική παράμετρο της προστασίας της δημόσιας υγείας, της περιβαλλοντικής ασφάλειας και της εφαρμογής των κανόνων υγιεινής.

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, μεριμνά για τη διαχείριση των νεκρών αδέσποτων ζώων που εντοπίζονται εντός των διοικητικών του ορίων, σύμφωνα με το ισχύον εθνικό και ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση ζωικών υποπροϊόντων.

7.1. Σύμβαση περισυλλογής και αποτέφρωσης νεκρών ζώων

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη διαθέτει ξεχωριστή σύμβαση παροχής υπηρεσιών περισυλλογής και αποτέφρωσης νεκρών ζώων, με σκοπό την άμεση, οργανωμένη και υγειονομικά ασφαλή διαχείριση των σχετικών περιστατικών εντός των διοικητικών του ορίων.

Στο πλαίσιο της σύμβασης προβλέπεται η περισυλλογή των νεκρών ζώων από τα σημεία όπου εντοπίζονται, η ασφαλής μεταφορά τους και η αποτέφρωσή τους σε κατάλληλα αδειοδοτημένη εγκατάσταση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τη διαχείριση ζωικών υποπροϊόντων.

Η διαδικασία πραγματοποιείται με τήρηση των προβλεπόμενων κανόνων υγιεινής και ασφάλειας, καθώς και των απαιτούμενων παραστατικών και βεβαιώσεων, ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα ελέγχου και τεκμηρίωσης της ορθής διαχείρισης των νεκρών ζώων.

Η ύπαρξη της συγκεκριμένης σύμβασης εξασφαλίζει στον Δήμο οργανωμένο μηχανισμό αντιμετώπισης των περιστατικών, συμβάλλοντας στην προστασία της δημόσιας υγείας, στην αποτροπή περιβαλλοντικών κινδύνων και στη διατήρηση της καθαριότητας των κοινόχρηστων χώρων.

7.2. Διαδικασία διαχείρισης περιστατικών

Σε περιπτώσεις εντοπισμού νεκρών αδέσποτων ζώων σε κοινόχρηστους χώρους ή σε άλλα σημεία αρμοδιότητας του Δήμου, ενεργοποιείται η προβλεπόμενη διαδικασία διαχείρισης του περιστατικού.

Η διαχείριση περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, την καταγραφή του περιστατικού, τον έλεγχο τυχόν ηλεκτρονικής σήμανσης όπου αυτό είναι εφικτό, την ασφαλή απομάκρυνση της σορού και τη μεταφορά της προς αποτέφρωση, σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις και τις ισχύουσες υγειονομικές απαιτήσεις.

Όπου συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, όπως ενδείξεις κακοποίησης, δηλητηρίασης ή άλλης αξιόποινης πράξης, ακολουθούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών και διασφάλισης των αναγκαίων στοιχείων, πριν από την τελική διάθεση της σορού.

7.3. Τεκμηρίωση και παρακολούθηση

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην τήρηση των απαιτούμενων παραστατικών και βεβαιώσεων που συνοδεύουν τη διαδικασία παραλαβής, μεταφοράς και αποτέφρωσης των νεκρών ζώων.

Η σχετική τεκμηρίωση συμβάλλει στη διαφάνεια, στην παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και στη δυνατότητα παροχής στοιχείων προς τις αρμόδιες ελεγκτικές και διοικητικές αρχές.

7.4. Στόχοι για την περίοδο 2026–2027

Για την περίοδο 2026–2027, ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη θέτει ως βασικό στόχο τη συνέχιση της οργανωμένης και νόμιμης διαχείρισης των νεκρών αδέσποτων ζώων συντροφιάς, μέσω της αξιοποίησης της σχετικής σύμβασης αποτέφρωσης.

Παράλληλα, επιδιώκεται η έγκαιρη διαχείριση των περιστατικών, η αποτελεσματική συνεργασία των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και η διασφάλιση της προβλεπόμενης τεκμηρίωσης.

Η δράση αποσκοπεί στην προστασία της δημόσιας υγείας, στην αποτροπή περιβαλλοντικών κινδύνων και στη διασφάλιση της ορθής διαχείρισης των νεκρών ζώων εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου.

8. Λειτουργία Πάρκου Σκύλων

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη, στο πλαίσιο των δράσεων για την προαγωγή της ευζωίας των ζώων συντροφιάς και την ενίσχυση της φιλοζωικής κουλτούρας, διαθέτει ήδη πάρκο σκύλων, το οποίο αποτελεί ειδικά διαμορφωμένο χώρο για την άσκηση, την εκτόνωση και την κοινωνικοποίηση των ζώων.

Η λειτουργία του πάρκου συμβάλλει στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών για τη σωματική δραστηριότητα και την κοινωνική αλληλεπίδραση των σκύλων, παρέχοντας παράλληλα στους ιδιοκτήτες τους τη δυνατότητα υπεύθυνης άσκησης και απασχόλησης των ζώων τους.

Η συγκεκριμένη υποδομή εντάσσεται στις ευρύτερες πρωτοβουλίες του Δήμου για την προώθηση της υπεύθυνης ιδιοκτησίας ζώων συντροφιάς, την ευαισθητοποίηση των πολιτών και την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και ζώων στον αστικό χώρο.

8.1. Λειτουργία και συντήρηση του πάρκου σκύλων

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη διαθέτει ήδη λειτουργούν πάρκο σκύλων, το οποίο αποτελεί οργανωμένο χώρο άσκησης, εκτόνωσης και κοινωνικοποίησης των ζώων συντροφιάς.

Η λειτουργία του συμβάλλει στην προαγωγή της ευζωίας των ζώων και στην ενίσχυση της υπεύθυνης ιδιοκτησίας, παρέχοντας στους πολίτες τη δυνατότητα αξιοποίησης ενός ειδικά διαμορφωμένου χώρου.

Η αρμοδιότητα για την τεχνική συντήρηση, την επισκευή, την αποκατάσταση φθορών και την ενδεχόμενη αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του πάρκου ανήκει στην αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας και την κατανομή αρμοδιοτήτων.

Η υπηρεσία διαχείρισης αδέσποτων ζώων δύναται να συνεργάζεται με τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες για ζητήματα που σχετίζονται με την ευζωία των ζώων και την ενημέρωση των πολιτών, χωρίς να υποκαθιστά τις τεχνικές τους αρμοδιότητες.

Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ 2026–2027

Η υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας–Χορτιάτη για την περίοδο 2026–2027 προϋποθέτει την εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων για την εφαρμογή των προβλεπόμενων δράσεων.

Ο οικονομικός προγραμματισμός περιλαμβάνει τις απαιτούμενες δαπάνες για την περισυλλογή, την κτηνιατρική περίθαλψη, τη στείρωση, την ηλεκτρονική σήμανση, την προσωρινή φιλοξενία, την εκπαίδευση και συμπεριφορική διαχείριση των ζώων, την προμήθεια ζωοτροφών, καθώς και την περισυλλογή και αποτέφρωση νεκρών ζώων.

Για το οικονομικό έτος 2026 λαμβάνονται υπόψη οι εγκεκριμένες πιστώσεις του δημοτικού προϋπολογισμού, οι υφιστάμενες συμβάσεις και οι προβλεπόμενες οικονομικές υποχρεώσεις.

Στον οικονομικό προγραμματισμό περιλαμβάνεται επίσης η δίμηνη σύμβαση παροχής υπηρεσιών διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, η οποία συνήφθη για την κάλυψη των αναγκών του Δήμου κατά το μεταβατικό διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και τη σύναψη της νέας σύμβασης.

Η συγκεκριμένη δαπάνη αποτυπώνεται διακριτά από τον προϋπολογισμό του ενιαίου διαγωνισμού, προκειμένου να παρουσιάζεται με σαφήνεια το οικονομικό αντικείμενο κάθε διαδικασίας και να αποφεύγεται η διπλή καταμέτρηση δαπανών.

Για το οικονομικό έτος 2027 αποτυπώνονται οι εκτιμώμενες ανάγκες χρηματοδότησης, με βάση τη συνέχιση των υφιστάμενων δράσεων και την υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδιασμού.

Η χρηματοδότηση των δράσεων προβλέπεται να καλυφθεί από ίδιους πόρους του Δήμου, καθώς και από κρατικές επιχορηγήσεις ή άλλα διαθέσιμα χρηματοδοτικά προγράμματα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες αποφάσεις και τις εγκεκριμένες πιστώσεις.

Πίνακας 1. Προϋπολογισμός συμβάσεων και δράσεων

Α/Α	Αντικείμενο σύμβασης	Ποσό (€)
1	Ενιαίος διαγωνισμός διαχείρισης αδέσποτων ζώων (περισυλλογή, κτηνιατρική περίθαλψη, στειρώσεις, σήμανση, φιλοξενία, εκπαίδευση κ.λπ.)	240.000
2	Δίμηνη σύμβαση μεταβατικής κάλυψης υπηρεσιών διαχείρισης αδέσποτων	37.000
3	Σύμβαση προμήθειας ζωοτροφών	20.000
4	Σύμβαση περισυλλογής και αποτέφρωσης νεκρών ζώων	37.000
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	**334.000**

Πίνακας 2. Πηγές χρηματοδότησης

Α/Α	Πηγή χρηματοδότησης	Ποσό (€)
1	Κρατική επιχορήγηση Υπουργείου Εσωτερικών έτους 2026	72.500
2	Ίδιοι πόροι Δήμου Πυλαίας–Χορτιάτη	261.500
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	**334.000**

▪Η χρηματοδότηση ύψους 72.500 ευρώ, που έχει διατεθεί στον Δήμο από το Υπουργείο Εσωτερικών, προβλέπεται για το οικονομικό έτος 2026 και δεν αποτελεί χρηματοδότηση αποκλειστικά του παρόντος μονοετούς επιχειρησιακού προγράμματος.

▪Κατά τον χρόνο σύνταξης του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος, δεν έχει γνωστοποιηθεί το ύψος της χρηματοδότησης που θα διατεθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών για την περίοδο 2027. Ως εκ τούτου, ο Δήμος προβαίνει στον οικονομικό προγραμματισμό των απαιτούμενων δράσεων χωρίς να θεωρηθεί συγκεκριμένο ποσό χρηματοδότησης.

Θ. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη είναι μονοετούς διάρκειας.
Η περίοδος ισχύος του ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες, με αφετηρία την ημερομηνία έγκρισής του από το Δημοτικό Συμβούλιο.
Το πρόγραμμα αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου μονοετούς επιχειρησιακού προγράμματος και αποτυπώνει τον σχεδιασμό των δράσεων του Δήμου για τη νέα περίοδο εφαρμογής.

Ι. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς του Δήμου Πυλαίας–Χορτιάτη για την περίοδο 2026–2027 αποτελεί το βασικό πλαίσιο σχεδιασμού, οργάνωσης και υλοποίησης των δράσεων που αποσκοπούν στην αποτελεσματική διαχείριση των αδέσποτων ζώων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4830/2021, όπως ισχύει.

Βασική επιδίωξη του Δήμου αποτελεί η διασφάλιση της ευζωίας των ζώων συντροφιάς, σε συνδυασμό με την προστασία της δημόσιας υγείας, την ασφάλεια των πολιτών και την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων και ζώων.

Η υλοποίηση του προγράμματος στηρίζεται στην οργανωμένη παροχή υπηρεσιών περισυλλογής, κτηνιατρικής περίθαλψης, στειρώσεων, ηλεκτρονικής σήμανσης, προσωρινής φιλοξενίας και συμπεριφορικής διαχείρισης, καθώς και στην προώθηση των υιοθεσιών, της υπεύθυνης ιδιοκτησίας και της ενημέρωσης των πολιτών.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην αποτελεσματική συνεργασία των αρμόδιων δημοτικών υπηρεσιών, των συμβεβλημένων αναδόχων, των κτηνιάτρων, των φιλοζωικών σωματείων και των εγγεγραμμένων εθελοντών, με σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών.

Παράλληλα, αναγνωρίζεται ότι η διαχείριση των αδέσποτων ζώων αποτελεί μια σύνθετη και διαρκή υποχρέωση, η αποτελεσματική άσκηση της οποίας προϋποθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους, κατάλληλη επιχειρησιακή υποστήριξη και συνεχή συνεργασία με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς.

Ο Δήμος Πυλαίας–Χορτιάτη επιδιώκει τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, την ορθολογική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων, με γνώμονα τις πραγματικές ανάγκες που καταγράφονται στις τρεις Δημοτικές Ενότητες.

Το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δύναται να επικαιροποιείται, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες επιχειρησιακές ανάγκες, τις διαθέσιμες πιστώσεις και τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

Η προστασία της ανθρώπινης ζωής και ασφάλειας, ο σεβασμός στην ευζωία των ζώων και η πιστή εφαρμογή της νομοθεσίας αποτελούν αδιαπραγμάτευτες προτεραιότητες του Δήμου Πυλαίας–Χορτιάτη.